

Spis treści

Wstęp	3
1. Analiza ogólnej sytuacji na rynku pracy	7
2. Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych	13
3. Analiza umiejętności i uprawnień	19
4. Analiza rynku edukacyjnego	23
4.1. Analiza uczniów ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych	23
4.2. Analiza absolwentów szkół ponadgimnazjalnych	26
5. Badanie kwestionariuszowe przedsiębiorstw	28
6. Prognoza lokalnego rynku pracy	41
7. Podsumowanie	51
Załącznik 1 - Zawody deficytowe i nadwyżkowe - informacja sygnałna 2016r	53
Załącznik 2 - Rynek pracy	54

Wstęp

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest dokumentem opracowanym zgodnie z zapisami ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 roku, *o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy* (Dz. U. z 2017 r. poz. 1065 ze zm.). Prowadzenie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest jednym z zadań samorządu województwa oraz samorządu powiatu w zakresie polityki rynku pracy.

Celem niniejszego opracowania jest uzyskanie informacji na temat zjawisk zachodzących na lokalnym rynku pracy, dotyczących kształtowania popytu na pracę i podaży zasobów pracy, w przekroju zawodowym oraz sformułowanie na tej podstawie wniosków, ocen oraz prognoz niezbędnych dla prawidłowego funkcjonowania systemów szkolenia bezrobotnych oraz kształcenia zawodowego niezbędnego do prawidłowego wykonywania przez urząd pracy ustawowych zadań. Przeprowadzony ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest bardzo istotny dla lokalnej edukacji, a jego wyniki mogą być pomocne w bieżącej koordynacji kształcenia zawodowego zgodnego z potrzebami rynku pracy.

W roku 2015 została wprowadzona „Nowa metodologia prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych na lokalnym rynku pracy” Metodologia ta została przygotowana na zlecenie Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich przez Instytut Nauk Społeczno-Ekonomicznych z Łodzi.

Źródłem informacji odnośnie bezrobotnych i ofert pracy według zawodów i specjalności są dane gromadzone przez powiatowe urzędy pracy w systemie informatycznym Syriusz. Jednak warto podkreślić, iż dane te stanowią zaledwie część informacji na temat całego rynku pracy. Nie ma bowiem prawnego obowiązku zgłaszania każdej oferty pracy do powiatowego urzędu pracy przez pracodawcę, jak również bezrobotny nie jest zobligowany do rejestracji w urzędzie pracy. Informacje pozyskane do monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych, wykorzystane do niniejszego opracowania, pochodzą z systemu informatycznego Syriusz, Systemu Informacji Oświatowej MEN, ofert pracy z sieci Internet, PUP, OHP, EURES oraz wyników badania kwestionariuszowego przedsiębiorstw. Szczegółowe cele w tym zakresie to:

- analiza ogólnej sytuacji na rynku pracy,
- analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych,
- analiza umiejętności i uprawnień,
- analiza uczniów ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych i analiza absolwentów szkół ponadgimnazjalnych,

- analiza ankiet uzyskanych z badania przedsiębiorstw,
- przeprowadzenie prognozy lokalnego rynku pracy.

Podstawowe pojęcia i mierniki stosowane w monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych:

- ✓ **Zawody deficytowe** to takie, na które istnieje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba bezrobotnych w danym zawodzie. Na potrzeby opracowania rankingu zawodów deficytowych zdefiniowano je jako te, dla których liczba ofert pracy jest wyższa niż liczba bezrobotnych, odsetek długotrwale bezrobotnych jest nieznaczny, a odpływ bezrobotnych przewyższa ich napływ w danym okresie sprawozdawczym.
- ✓ **Zawody zrównoważone** to takie, na które na rynku pracy występuje zapotrzebowanie zbliżone do liczby bezrobotnych w danym zawodzie. Na potrzeby opracowania rankingu zawodów zrównoważonych zdefiniowano je jako te, dla których liczba ofert pracy jest zbliżona do liczby zarejestrowanych bezrobotnych, odsetek bezrobotnych długotrwale jest nieznaczny, a odpływ bezrobotnych przewyższa ich napływ w danym okresie sprawozdawczym.
- ✓ **Zawody nadwyżkowe** to takie, na które istnieje na rynku pracy niższe zapotrzebowanie niż liczba bezrobotnych w danym zawodzie. Na potrzeby opracowania rankingu zawodów nadwyżkowych zdefiniowano je jako te, dla których liczba ofert pracy jest niższa niż liczba bezrobotnych, długotrwale bezrobocie jest relatywnie wysokie, a napływ bezrobotnych przewyższa ich odpływ w danym okresie sprawozdawczym.
- ✓ **Zawód** – zgodnie z Klasyfikacją Zawodów i Specjalności (KZiS) definiowany jest jako przynoszący dochód zbiór zadań (zespół czynności) wyodrębnionych w wyniku społecznego podziału pracy, wykonywanych stale lub z niewielkimi zmianami przez poszczególne osoby i wymagających odpowiednich kwalifikacji (wiedzy i umiejętności), zdobytych w wyniku kształcenia lub praktyki. Zawód może dzielić się na specjalności.
- ✓ **Umiejętności** określono jako zdolność wykonywania odpowiedniej klasy zadań w ramach zawodu np. obsługa komputera i wykorzystanie Internetu.
- ✓ **Uprawnienia** to dodatkowe kwalifikacje zawodowe zdobywane w drodze procesu certyfikacji, dodatkowych szkoleń.
- ✓ **Kwalifikacje** to układ wiedzy, umiejętności i uprawnień przydatnych do realizacji składowych zadań zawodowych.
- ✓ **Oferta pracy** to zgłoszenie przez pracodawcę do powiatowego urzędu pracy lub umieszczenie w internetowych serwisach rekrutacyjnych oraz w Biuletynie Informacji Publicznej, co najmniej jednego wolnego miejsca zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej

w określonym zawodzie lub specjalności w celu znalezienia odpowiedniego pracownika. W niniejszej metodologii przez ofertę pracy rozumie się jedno wolne miejsce pracy lub miejsce aktywizacji zawodowej.

- ✓ **Długotrwale bezrobotny** - należy rozumieć, zgodnie z opracowaną metodologią, pozostających bez pracy powyżej 12-stu miesięcy od dnia zarejestrowania się w powiatowym urzędzie pracy.
- ✓ **Bezrobotny absolwent** rozumiany jest jako bezrobotny do upływu 12-stu miesięcy od dnia określonego w dyplomie, świadectwie czy innym dokumencie potwierdzającym ukończenie szkoły lub zaświadczenie o ukończeniu kursu.

Podstawowymi miernikami w nowej metodologii monitoringu są wskaźniki:

- ✓ **wskaźnik długotrwałego bezrobocia:**

$$W D B \frac{k}{t} = \frac{D B_t^k}{B_t^k} * 100$$

Wartość wskaźnika informuje o tym, jaki odsetek bezrobotnych w elementarnej grupie zawodów k stanowią długotrwale bezrobotni. Im większa wartość wskaźnika tym więcej osób jest długotrwale bezrobotnych w danej grupie zawodów. Przyjmuje wartości od 0% (sytuacja, w której bezrobotni długotrwale nie występują) do 100% (w przypadku, gdy każdy bezrobotny w elementarnej grupie zawodów k jest długotrwale bezrobotnym).

- ✓ **wskaźnik płynności bezrobotnych:**

$$W P B \frac{k}{t} = \frac{O B_t^k}{N B_t^k}$$

Wartość miernika wskazuje na kierunek i natężenie ruchu bezrobotnych w elementarnej grupie zawodów k.

$$W P B \frac{k}{t} < 1$$

-napływ przewyższa odpływ, co oznacza wzrost liczby bezrobotnych w elementarnej grupie zawodów k.

$$W P B \frac{k}{t} = 1$$

- odpływ jest równy napływowi (oba niezerowe), przez co liczba bezrobotnych w grupie zawodów k nie ulega zmianie.

$$W P B \frac{k}{t} > 1$$

- odpływ przewyższa napływ, co oznacza spadek bezrobotnych w zawodzie k.

Brak wartości – napływ jest równy zeru.

✓ **wskaźnik dostępności ofert pracy:**

$$B/O_t^k = \frac{\bar{B}_t^k}{\bar{O}_t^k}$$

Miernik informuje o dostępności oferty pracy dla bezrobotnych w danej elementarnej grupie zawodów. Im wyższa wartość wskaźnika, tym dostępność jest niższa. Wartość wskaźnika można interpretować jako przeciętną liczbę bezrobotnych przypadających na 1 ofertę pracy. Im wyższa wartość wskaźnika tym mniejsza szansa na znalezienie zatrudnienia w grupie zawodów k. Przyjmuje wartości z przedziału $<0, +\infty$.

$$B/O_t^k = 0$$

- brak bezrobotnych w elementarnej grupie zawodów k. Dostępność oferty jest bardzo wysoka, a grupa zawodów k jest maksymalnie deficytowa.

$$B/O_t^k < 1$$

- przeciętnie każdy bezrobotny z danej elementarnej grupy ma szansę znaleźć pracę. Liczba dostępnych ofert pracy przewyższa liczbę bezrobotnych w grupie zawodów k.

$$B/O_t^k > 1$$

-dostępność oferty pracy jest relatywnie niska, gdyż liczba bezrobotnych przewyższa liczbę ofert pracy w grupie zawodów k.

Brak wartości – oferty pracy w elementarnej grupie zawodów k nie są dostępne, w rezultacie szansa znalezienia pracy jest zerowa, a cecha k jest maksymalnie nadwyżkowa.

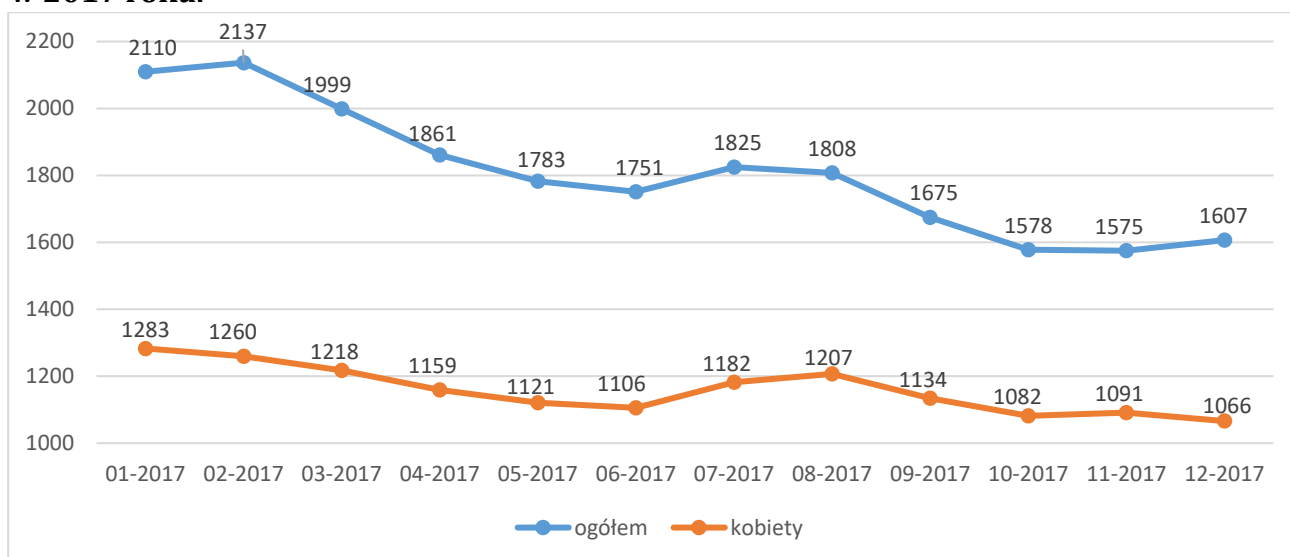
1. Analiza ogólnej sytuacji na rynku pracy

Analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych wymaga charakterystyki zjawiska bezrobocia występującego na terenie powiatu tureckiego. W rejestrze osób bezrobotnych Powiatowego Urzędu Pracy w Turku liczba osób bezrobotnych w końcu grudnia 2017 roku wyniosła **1607** osób (w tym 1066 kobiet). Porównując z grudniem 2016 roku 1933 osób (w tym 1214 kobiet) nastąpił spadek o 326 osób.

Natomiast stopa bezrobocia na koniec analizowanego okresu wynosiła **4,3%** która również zmniejszyła się o 1 punkt procentowy w stosunku do poprzedniego roku.

Poniższy wykres wskazuje, że różnica liczby osób bezrobotnych między styczniem a grudniem w roku 2017 to aż **503** osoby.

Wykres 1 - Ogólna liczba bezrobotnych – stan na koniec poszczególnych miesięcy w 2017 roku.

Źródło: Dane statystyczne PUP

Poniższe informacje (pobrane zostały z systemu Syriusz) obejmują dane według zawodów i specjalności KZiS. W przypadku, gdy dany bezrobotny posiada więcej niż jeden zawód, analiza jest oparta o tzw. „kod zawodu do statystyk”. Poniżej przedstawiono dane statystyczne dotyczące liczby osób bezrobotnych oraz ofert pracy według wielkich grup zawodowych, wskazujące na ogólny podział osób zarejestrowanych w PUP Turek.

Tabela 1 - Bezrobotni i oferty pracy w 2017 roku według wielkich grup zawodów.

Kod	Wielkie grupy zawodów	Bezrobotni ogółem			Napływ ofert pracy w okresie	
		napływ w okresie	odpływ w okresie	stan na koniec okresu	PUP	Internet
1	PRZEDSTAWICIELE WŁADZ PUBLICZNYCH, WYŻSI URZĘDNICY I KIEROWNICY	13	12	6	8	61
2	SPECJALIŚCI	391	443	168	81	36
3	TECHNICY I INNY ŚREDNI PERSONEL	587	637	228	148	35
4	PRACOWNICY BIUROWI	180	203	71	233	4
5	PRACOWNICY USŁUG I SPRZEDAWCY	792	838	365	362	85
6	ROLNICY, OGRODNICY, LEŚNICY I RYBACY	50	64	21	7	0
7	ROBOTNICY PRZEMYSŁOWI I RZEMIEŚLNICY	1106	1232	368	498	3
8	OPERATORZY I MONTERZY MASZYN I URZĄDZEŃ	146	164	57	237	19
9	PRACOWNICY WYKONUJĄCY PRACE PROSTE	401	430	166	460	39
	SUMA	3666	4023	1450	2034	282

Źródło: Dane wygenerowane przez MRPIPS - 3027_Tabela_11_2017_2.xlsx

Z powyższej tabeli wynika, że największą wielką grupą zawodową w powiecie tureckim są - robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy. Według stanu na koniec roku w statystykach urzędu figurowało ich 22,89% ogółu zarejestrowanych. Powyższa grupa zanotowała również największy spadek liczby osób wyłączonych z ewidencji tj.30,62%. Na uwagę zasługuje fakt że robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy są również najliczniejszą grupą pod względem napływu ofert pracy. Najniższy napływ zanotowano w grupach: rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy- 0,3%, oraz przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy- 2,98%.

Kolejne informacje, dla lepszego zobrazowania sytuacji na lokalnym rynku pracy, dotyczące bezrobotnych i ofertach pracy zostały pogrupowane według zawodów i specjalności do poziomu elementarnych grup zawodów. Grupa bez zawodu nie jest uwzględniana i podlega osobnej analizie (zob. dział 3 – Analiza umiejętności i uprawnień).

Tabela 2 - Grupy zawodów, w których liczba bezrobotnych w 2017 roku była największa (stan na koniec okresu)

Kod	Elementarne grupy zawodów	Liczba bezrobotnych
5223	Sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)	210
7533	Szwaczki, hafciarki i pokrewni	47
5120	Kucharze	46
5141	Fryzjerzy	44
3314	Średni personel do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych	42
7522	Stolarze meblowi i pokrewni	34
7531	Krawcy, kuśnierze, kapelusznicy i pokrewni	34
9329	Robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle gdzie indziej niesklasyfikowani	34
4110	Pracownicy obsługi biurowej	33
7112	Murarze i pokrewni	33
7222	Ślusarze i pokrewni	33
7512	Piekarze, cukiernicy i pokrewni	30
9112	Pomoce i sprzątaczk biurowe, hotelowe i pokrewne	30
3220	Dietetycy i żywieniowcy	26
7231	Mechanicy pojazdów samochodowych	25
9321	Ręczni pakowacze i znakowacze	23
3142	Technicy rolnictwa i pokrewni	20
2359	Specjaliści nauczania i wychowania gdzie indziej niesklasyfikowani	19
2422	Specjaliści do spraw administracji i rozwoju	19
5153	Gospodarze budynków	19
7318	Rękodzielnicy wyrobów z tkanin, skóry i pokrewnych materiałów	19
9313	Robotnicy wykonujący prace proste w budownictwie ogólnym	19

Źródło: Dane wygenerowane przez MRPIPS - 3027_Opis_1.1_2017_2.xlsx

Biorąc pod uwagę specyfikę lokalnego rynku pracy można potwierdzić, że w rejestrze figurowało najwięcej osób bezrobotnych w zawodach: *sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)*, *szwaczki, hafciarki i pokrewni*, *kucharze i fryzjerzy*. Handel oraz przemysł szwalniczo-włókienniczy to jedne z wiodących gałęzi działalności gospodarczej podmiotów na terenie powiatu tureckiego.

Tabela 3 - Grupy zawodów, w których liczba bezrobotnych (napływ) w 2017 roku była największa

Kod	Elementarne grupy zawodów	Liczba bezrobotnych
5223	Sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)	427
7231	Mechanicy pojazdów samochodowych	134
7522	Stolarze meblowi i pokrewni	134
5120	Kucharze	113
5141	Fryzjerzy	111
7112	Murarze i pokrewni	100
7222	Ślusarze i pokrewni	97
7533	Szwaczki, hafciarki i pokrewni	94
9329	Robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle gdzie indziej niesklasyfikowani	91
3314	Średni personel do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych	83
7512	Piekarze, cukiernicy i pokrewni	82
4110	Pracownicy obsługi biurowej	76
9629	Pracownicy wykonujący prace proste gdzie indziej niesklasyfikowani	63
9313	Robotnicy wykonujący prace proste w budownictwie ogólnym	59
3115	Technicy mechanicy	58
9321	Ręczni pakowacze i znakowacze	58
3220	Dietetycy i żywieniowcy	50
3434	Szefowie kuchni i organizatorzy usług gastronomicznych	49
7531	Krawcy, kuśnierze, kapelusznicy i pokrewni	45
3512	Technicy wsparcia informatycznego i technicznego	44

Źródło: Dane wygenerowane przez MRPIPS - 3027_Opis_1.2_2017_2.xlsx

Poddając analizie dane statystyczne dotyczące napływu osób bezrobotnych w 2017 roku sytuacja przedstawia się już nieco inaczej niż w przypadku liczby bezrobotnych na koniec roku. Osób bezrobotnych w zawodzie *sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)* zarejestrowało się 427 osób z czego na koniec roku w rejestrze Powiatowego Urzędu Pracy w Turku pozostało 210 osób, co oznacza że bezrobotni w zawodzie *sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)* łatwo mogli znaleźć pracę, gdyż liczba bezrobotnych zmniejszyła się o 217 osób. Analogiczna sytuacja dotyczy zawodu *mechanik pojazdów samochodowych*, w którym zanotowano napływ bezrobotnych w wysokości 134 osób w ciągu roku, a ostatecznie stan osób posiadających zawód *mechanika pojazdów samochodowych* na koniec 2017 roku był niższy aż o 109 osób.

Tabela 4 - Grupy zawodów, dla których wskaźnik długotrwałego bezrobocia był najwyższy w 2017 roku

Kod	Elementarne grupy zawodów	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia
2113	Chemicy	100,00
2132	Specjaliści w zakresie rolnictwa, leśnictwa i pokrewni	100,00
2149	Inżynierowie gdzie indziej niesklasyfikowani	100,00
2221	Pielęgniarki bez specjalizacji lub w trakcie specjalizacji	100,00
2411	Specjaliści do spraw księgowości i rachunkowości	100,00
2523	Specjaliści do spraw sieci komputerowych	100,00
2619	Specjaliści z dziedziny prawa gdzie indziej niesklasyfikowani	100,00
2621	Archiwiści i muzealnicy	100,00
2622	Bibliotekoznawcy i specjaliści zarządzania informacją	100,00
2633	Filozofowie, historycy i politolodzy	100,00
2643	Filolodzy i tłumacze	100,00
3122	Mistrzowie produkcji w przemyśle przetwórczym	100,00
3214	Technicy medyczni i dentystyczni	100,00
3255	Średni personel ochrony środowiska, medycyny pracy i bhp	100,00
3259	Średni personel do spraw zdrowia gdzie indziej niesklasyfikowany	100,00
3332	Organizatorzy konferencji i imprez	100,00
3355	Policjanci	100,00
3431	Fotografowie	100,00
3432	Plastycy, dekoratorzy wnętrz i pokrewni	100,00
3433	Pracownicy bibliotek, galerii, muzeów, informacji naukowej i pokrewni	100,00
3439	Średni personel w zakresie działalności artystycznej i kulturalnej gdzie indziej niesklasyfikowany	100,00
4120	Sekretarki (ogólne)	100,00
4223	Operatorzy centrali telefonicznych	100,00
4226	Recepcjoniści (z wyłączeniem hotelowych)	100,00
4311	Pracownicy do spraw rachunkowości i księgowości	100,00
5132	Barmani	100,00
5322	Pracownicy domowej opieki osobistej	100,00
6111	Rolnicy upraw polowych	100,00
6210	Robotnicy leśni i pokrewni	100,00
7532	Konstruktorzy i krojczowie odzieży	100,00
7544	Robotnicy zwalczania szkodników i chwastów	100,00
8154	Operatorzy maszyn wykończalniczych wyrobów włókienniczych	100,00
8159	Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów włókienniczych, futrzarskich i skórzanych gdzie indziej niesklasyfikowani	100,00
8182	Maszyniści kotłów parowych i pokrewni	100,00
8322	Kierowcy samochodów osobowych i dostawczych	100,00
8331	Kierowcy autobusów i motorniczowie tramwajów	100,00
9211	Robotnicy wykonujący proste prace polowe	100,00

Źródło: Dane wygenerowane przez MRPIPS - 3027_Opis_2_2017_2.xlsx

Wskaźnik długotrwałego bezrobocia może przyjmować wartości od 0% (to sytuacja, w której bezrobotni długotrwale nie występują), aż do wartości 100% (w tym przypadku, każdy bezrobotny w elementarnej grupie zawodów jest długotrwale bezrobotnym). W powyższej tabeli zaprezentowano wskaźnik długotrwałego bezrobocia dla 38 grup zawodów, w których wskaźnik długotrwałego bezrobocia przyjął wartość maksymalną. Do wyników należy podchodzić z pewną ostrożnością, ponieważ w przypadku zdecydowanej większości zawodów wymienionych w tabeli liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych na koniec 2017 roku była niewielka nie więcej niż 4 osoby bezrobotne będące jednocześnie bezrobotnymi długotrwale.

Tabela 5 - Grupy zawodów, dla których wskaźnik płynności bezrobotnych był najwyższy w 2017 roku

Kod	Elementarne grupy zawodów	Wskaźnik płynności bezrobotnych
2152	Inżynierowie elektronicy	5,00
6111	Rolnicy upraw polowych	5,00
3431	Fotografowie	3,00
4312	Pracownicy do spraw statystyki, finansów i ubezpieczeń	3,00
7321	Pracownicy przy pracach przygotowawczych do druku	3,00
2149	Inżynierowie gdzie indziej niesklasyfikowani	2,75
2132	Specjaliści w zakresie rolnictwa, leśnictwa i pokrewni	2,50
2519	Analitycy systemów komputerowych i programiści gdzie indziej niesklasyfikowani	2,50
5132	Barmani	2,50
2221	Pielęgniarki bez specjalizacji lub w trakcie specjalizacji	2,00
2619	Specjaliści z dziedziny prawa gdzie indziej niesklasyfikowani	2,00
3116	Technicy technologii chemicznej i pokrewni	2,00
3259	Średni personel do spraw zdrowia gdzie indziej niesklasyfikowany	2,00
3332	Organizatorzy konferencji i imprez	2,00
3422	Trenerzy, instruktorzy i działacze sportowi	2,00
6210	Robotnicy leśni i pokrewni	2,00
8121	Operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji i przetwórstwa metali	2,00
8312	Dyżurni ruchu, manewrowi i pokrewni	2,00
9213	Robotnicy wykonujący prace proste przy uprawie roślin i hodowli zwierząt	2,00
9311	Robotnicy wykonujący prace proste w kopalniach i kamieniołomach	2,00

Źródło: Dane wygenerowane przez MRPIPS - 3027_Opis_3.1_2017_2.xlsx

Powyższa tabela zawiera grupy zawodów, w których odnotowano największy spadek liczby osób bezrobotnych. Wartość wskaźnika większa niż 1 oznacza, że odpływ osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy przewyższa ich napływ. Elementarne grupy zawodów, w których odpływ przewyższa napływ to przede wszystkim: *inżynierowie elektronicy, rolnicy upraw polowych, fotografowie, pracownicy do spraw statystyki, finansów i ubezpieczeń, pracownicy przy pracach przygotowawczych do druku.*

Tabela 6 - Wskaźnik niedopasowania struktury ofert pracy w 2017 roku

Nazwa wielkiej grupy zawodów	PUP	Internet	Razem
Ogółem	2034	282	2316
przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	8	61	69
specjaliści	81	36	117
technicy i inny średni personel	148	35	183
pracownicy biurowi	233	4	237
pracownicy usług i sprzedawcy	362	85	447
rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	7	0	7
robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	498	3	501
operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	237	19	256
pracownicy wykonujący prace proste	460	39	499
wskaźnik struktury wg grup w poszczególnych źródłach			Wskaźnik zróżnicowania
PRZEDSTAWICIELE WŁADZ PUBLICZNYCH, WYŻSI URZĘDNIICY I KIEROWNICY	0,39%	21,63%	0,02
SPECJALIŚCI	3,98%	12,77%	0,31
TECHNICY I INNY ŚREDNI PERSONEL	7,28%	12,41%	0,59
PRACOWNICY BIUROWI	11,46%	1,42%	8,08
PRACOWNICY USŁUG I SPRZEDAWCY	17,80%	30,14%	0,59
ROLNICY, OGRODNICY, LEŚNICY I RYBACY	0,34%	0,00%	
ROBOTNICZY PRZEMYSŁOWI I RZEMIEŚLNICY	24,48%	1,06%	23,01
OPERATORZY I MONTERZY MASZYN I URZĄDZEŃ	11,65%	6,74%	1,73
PRACOWNICY WYKONUJĄCY PRACE PROSTE	22,62%	13,83%	1,64

Źródło: Dane wygenerowane przez MRPIPS - 3027_Tabela_1_2016_2.xlsx

Podstawowym źródłem informacji odnośnie ofert pracy według zawodów i specjalności są dane gromadzone przez urzędy pracy w systemie informatycznym Syriusz oraz z sieć Internet. Jak wynika z powyższej tabeli rejestr PUP jest największym zbiorem, który uzupełnia się ofertami z Internetu. Analizę sporządzono dla wielkich grup zawodów. Jej wyniki przekonują, że za pośrednictwem Internetu poszukiwani są najczęściej *przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy*.

2. Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych

Rankingi zawodów deficytowych i nadwyżkowych stanowią najważniejszy element prowadzenia monitoringu. Celem konstrukcji rankingów jest zidentyfikowanie elementarnych grup zawodów charakteryzujących się deficytem, równowagą bądź nadwyżką na rynku pracy. Przedstawienie rankingów zawodów deficytowych, zrównoważonych oraz nadwyżkowych, pozwala dodatkowo na wskazanie kierunków i natężenia zmian zachodzących w strukturze zawodowej, co za tym idzie, usprawnienie poradnictwa zawodowego. Konstrukcja rankingu opiera się na zestawieniu popytowej i podażowej strony rynku pracy. Jako podażową stronę rynku pracy przyjęto liczbę bezrobotnych zarejestrowanych w urzędzie pracy. Natomiast popyt na rynku pracy określono jako liczbę wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej. Z powodu, iż oferty pracy zgłaszane przez pracodawców do PUP stanowią jedynie część informacji o popytowej stronie rynku pracy, włączono do rankingu oferty pracy podmiotów publicznych (zamieszczane w BIP) oraz oferty pracy publikowane w internetowych serwisach rekrutacyjnych.

Tabela 7 - Identyfikacja zawodów deficytowych i nadwyżkowych

Zawody	Wskaźnik dostępności oferty pracy	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia	Wskaźnik płynności bezrobotnych
deficytowe	wskaźnik < 0,9	wskaźnik ≤ wartość środkowa lub <i>brak wartości</i>	wskaźnik ≥ 1 lub <i>brak wartości</i>
zrównoważone	0,9 ≤ wskaźnik ≤ 1,1	wskaźnik ≤ wartość środkowa lub <i>brak wartości</i>	wskaźnik ≥ 1 lub <i>brak wartości</i>
nadwyżkowe	wskaźnik > 1,1 lub <i>brak wartości</i>	Wskaźnik > wartość środkowa	wskaźnik < 1

Zawody deficytowe charakteryzują się większą liczbą dostępnych ofert pracy niż wynosi średni stan bezrobotnych w danym okresie sprawozdawczym. Dodatkowo w ich przypadku odsetek długotrwanie bezrobotnych nie przekracza mediany, a odpływ bezrobotnych przewyższa ich napływ (lub jest równy) w okresie sprawozdawczym. Z kolei zawody maksymalnie deficytowe wyróżniają się brakiem bezrobotnych tj. wskaźnik dostępności oferty pracy wynosi zero. Na lokalnym rynku pracy odnotowano 10 elementarnych grup zawodów maksymalnie deficytowych, które zaprezentowano w tabeli 8.

Tabela 8 - Ranking elementarnych grup zawodów deficytowych w 2017 roku

MAKSYMALNY DEFICYT				
Kod	Elementarna grupa zawodów	Liczba dostępnych ofert pracy	Odsetek ofert subsydiowanych (%)	Odsetek wolnych miejsc pracy (%)
9622	Pracownicy wykonujący dorywcze prace proste	17	0,00	0,00
9216	Robotnicy wykonujący prace proste w rybołówstwie i zakładach akwakultury	4	0,00	0,00
7133	Robotnicy czyszczący konstrukcje budowlane i pokrewni	1	5,88	5,88
1221	Kierownicy do spraw marketingu i sprzedaży	1	100,00	0,00
1219	Kierownicy do spraw obsługi biznesu i zarządzania gdzie indziej niesklasyfikowani	0	100,00	0,00
1321	Kierownicy do spraw produkcji przemysłowej	0	33,33	0,00
1323	Kierownicy do spraw budownictwa	0	0,00	0,00
2252	Lekarze weterynarii specjaliści	0	0,00	0,00
8114	Operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji wyrobów cementowych, kamiennych i pokrewni	0	100,00	33,33
9612	Sortowacze odpadów	0	100,00	0,00

Źródło: Dane wygenerowane przez MRPIPS - 3027_Tabela_2.1_2017_2.xlsx

W przypadku maksymalnego deficytu, liczba bezrobotnych równa jest zero. W rezultacie wskaźnik dostępności ofert pracy równy jest zero, a pozostałe mierniki nie osiągają wartości. Z tego względu powyżej przedstawione zostały grupy zawodów według malejącej liczby dostępnych ofert pracy.

Tabela 9 - Grupy zawodów deficytowych w 2017 roku

DEFICYT				
----------------	--	--	--	--

POWIATOWY URZĄD PRACY W TURKU

Kod	Elementarna grupa zawodów	Średnio-Miesięczna liczba bezrobotnych	Średnio-miesięczna liczba dostępnych ofert pracy	Wskaźnik dostępności ofert pracy	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia	Wskaźnik płynności bezrobotnych	Odsetek ofert subsydiowanych (%)	Odsetek wolnych miejsc pracy (%)
4227	Ankieterzy	0,08	1,58	0,05		1,00	0,00	0,00
2320	Nauczyciele kształcenia zawodowego	0,08	1,33	0,06			0,00	0,00
3339	Pośrednicy usług biznesowych gdzie indziej niesklasyfikowani	0,33	4,25	0,08		1,00	0,00	0,00
5244	Sprzedawcy (konsultanci) w centrach sprzedaży telefonicznej / internetowej	2,50	17,00	0,15	50,00	1,33		0,00
3322	Przedstawiciele handlowi	5,17	29,67	0,17	0,00	1,13	15,79	10,53
8172	Operatorzy maszyn i urządzeń do obróbki drewna	0,83	4,50	0,19		1,33	0,00	0,00
8142	Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z tworzyw sztucznych	0,25	1,25	0,20		1,00	20,00	0,00
8151	Operatorzy maszyn przędzalniczych i pokrewni	0,17	0,83	0,20		1,00	0,00	0,00
7123	Tynkarze i pokrewni	0,50	2,00	0,25		1,00	33,33	16,67
4321	Magazynierzy i pokrewni	16,00	42,67	0,38	50,00	1,08	43,75	15,63
5249	Pracownicy sprzedaży i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	3,42	7,58	0,45	0,00	1,09	24,00	16,00
7124	Monterzy izolacji	1,00	2,00	0,50	0,00	1,00	12,50	4,17
2433	Specjaliści do spraw sprzedaży (z wyłączeniem technologii informacyjno-komunikacyjnych)	1,42	2,75	0,52	0,00	1,40	100,00	0,00
7116	Robotnicy budowy dróg	0,25	0,42	0,60		1,00	0,00	0,00
5230	Kasjerzy i sprzedawcy biletów	1,75	2,50	0,70	0,00	1,14	6,67	0,00
8153	Operatorzy maszyn do szycia	2,33	2,92	0,80	0,00	1,17	0,00	0,00
7129	Robotnicy budowlani robót wykończeniowych i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	0,42	0,50	0,83		1,00	33,33	16,67

Źródło: Dane wygenerowane przez MRPIPS - 3027_Tabela_2.2_2017_2.xlsx

Na lokalnym rynku pracy odnotowano 17 grup zawodów deficytowych.

Zawody zrównoważone odznaczają się zbliżoną liczbą bezrobotnych i dostępnych ofert pracy w danym okresie sprawozdawczym. Dodatkowo, odsetek długotrwanie bezrobotnych w tych

zawodach nie przekracza mediany, a odpływ bezrobotnych przewyższa napływ lub jest względem niego równy w okresie sprawozdawczym. W 2017 roku na lokalnym rynku pracy zidentyfikowano trzy elementarne grupy zawodów zrównoważonych: *lektorzy języków obcych, technicy weterynarii, agenci ubezpieczeniowi*.

Tabela 10 - Grupy zawodów zrównoważonych w 2017 roku

RÓWNOWAGA						
Kod	Elementarna grupa zawodów	Średnio-miesięczna liczba bezrobotnych	Średnio-miesięczne dostępne ofert pracy	Wskaźnik dostępności ofert pracy	Odsetek ofert subsydjowanych (%)	Odsetek wolnych miejsc pracy (%)
2353	Lektorzy języków obcych	0,42	0,42	1,00	0,00	0,00
3240	Technicy weterynarii	0,17	0,17	1,00	100,00	50,00
3321	Agenci ubezpieczeniowi	0,42	0,42	1,00	100,00	80,00

Źródło: Dane wygenerowane przez MRPIPS - 3027_Tabela_3_2017_2.xlsx

Zawody nadwyżkowe odznaczają się przewagą liczebną bezrobotnych nad dostępnymi ofertami pracy, bezrobociem długotrwałym powyżej mediany oraz niskim odpływem netto (wyższy napływ niż odpływ) bezrobotnych w okresie sprawozdawczym. Zawody maksymalnie nadwyżkowe to takie, dla których niema żadnych ofert pracy tj. wskaźnik dostępności oferty pracy nie przyjmuje żadnych wartości (dzielenie przez zero).

Tabela 11 - Ranking elementarnych grup zawodów nadwyżkowych w 2017 roku

MAKSYMALNA NADWYŻKA*		
Kod	Elementarna grupa zawodów	Liczba bezrobotnych
7531	Krawcy, kuśnierze, kapelusznicy i pokrewni	30
2413	Analitycy finansowi	7
7316	Sztyldziarze, grawerzy i zdobnicy ceramiki, szkła i pokrewni	2
3355	Policjanci	1

* w przypadku maksymalnej nadwyżki liczba ofert pracy równa jest zero.

Źródło: Dane wygenerowane przez MRPIPS - 3027_Tabela_4.1_2017_2.xlsx

W ramach analizy rynku pracy w 2017 roku wyodrębniono cztery grupy zawodów maksymalnie nadwyżkowych. Pierwsze miejsce, z największą liczbą bezrobotnych, w grupie elementarnej zajmują: *krawcy, kuśnierze, kapelusznicy i pokrewni, analitycy finansowi, sztyldziarze, grawerzy i zdobnicy ceramiki, szkła i pokrewni, policjanci*.

Tabela 12 - Ranking elementarnych grup zawodów nadwyżkowych w 2017 roku

Kod	Elementarna grupa zawodów	Średnio-miesięczna liczba bezrobotnych	Średnio-miesięczna liczba ofert pracy	Wskaźnik dostępności ofert pracy	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia
5131	Kelnerzy	12,25	1,00	12,25	54,55
5153	Gospodarze budynków	21,83	2,50	8,73	68,42
4412	Listonosze i pokrewni	2,75	0,33	8,25	66,67

Źródło: Dane wygenerowane przez MRPIPS - 3027_Tabela_4.2_2017_2.xlsx

W Powiatowym Urzędzie Pracy w Turku w 2017 roku wyodrębniono 3 elementarne grupy zawodów nadwyżkowe, które charakteryzują się wysokim wskaźnikiem długotrwałego bezrobocia.

3. Analiza umiejętności i uprawnień

Analizę umiejętności i uprawnień sporządzono dla wielkich grup zawodów. W poniższej tabeli przedstawiono uprawnienia, które są najczęściej posiadane przez bezrobotnych (posiada je najwyższy odsetek bezrobotnych) oraz umiejętności i uprawnienia, które są najczęściej wymagane przez pracodawców w ofertach pracy (stanowią najwyższy odsetek ofert pracy, w których są wymagane). Analiza danych zawartych w tabeli uprawnia do wniosku o dopasowaniu struktury kwalifikacyjno-zawodowej na lokalnym rynku pracy, bowiem umiejętności i uprawnienia, które najczęściej posiadają bezrobotni w dużej mierze pokrywają się z tymi, które występują po popytowej stronie rynku pracy.

Tabela 13. Umiejętności i uprawnienia według wielkich grup zawodów w 2017 roku

Kod grupy zawodów	Wielka grupa zawodów	STRONA PODAŻOWA RYNKU PRACY		STRONA POPYTOWA RYNKU PRACY	
		Umiejętności posiadane przez bezrobotnych	Odsetek bezrobotnych (%)*	Umiejętności wymagane w ofertach pracy	Odsetek ofert pracy (%)**
1	PRZEDSTAWICIELE WŁADZ PUBLICZNYCH, WYŻSI URZĘDNICY I KIEROWNICY	Czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	33,33	Obsługa komputera i wykorzystanie internetu	25,76
		Komunikacja ustna/komunikatywność	33,33	Komunikacja ustna/komunikatywność	24,59
		Obsługa komputera i wykorzystanie internetu	33,33	Planowanie i organizacja pracy własnej	24,59
		Współpraca w zespole	33,33	Przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	22,95
		Planowanie i organizacja pracy własnej	16,67	Wywieranie wpływu	16,39
2	SPECJALIŚCI	Obsługa komputera i wykorzystanie internetu	32,74	Planowanie i organizacja pracy własnej	33,33
		Współpraca w zespole	32,14	Komunikacja ustna/komunikatywność	27,78
		Komunikacja ustna/komunikatywność	23,81	Przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	27,78
		Czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	22,02	Wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	16,67
		Sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	20,83	Obsługa komputera i wykorzystanie internetu	14,74
3	TECHNICY I INNY ŚREDNI PERSONEL	Współpraca w zespole	30,34	Planowanie i organizacja pracy własnej	18,57
		Obsługa komputera i wykorzystanie internetu	29,91	Komunikacja ustna/komunikatywność	17,14

POWIATOWY URZĄD PRACY W TURKU

		Sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	26,07	Sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	15,00
		Komunikacja ustna/komunikatywność	24,79	Wywieranie wpływu	11,43
		Czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	11,11	Obsługa komputera i wykorzystanie internetu	9,29
4	PRACOWNICY BIUROWI	Współpraca w zespole	30,14	Obsługa komputera i wykorzystanie internetu	5,49
		Komunikacja ustna/komunikatywność	24,66	Znajomość języków obcych	3,85
		Obsługa komputera i wykorzystanie internetu	17,81	Współpraca w zespole	1,65
		Sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	16,44	Czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	0,55
		Czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	8,22	Obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,55
5	PRACOWNICY USŁUG I SPRZEDAWCY	Współpraca w zespole	28,38	Współpraca w zespole	18,82
		Komunikacja ustna/komunikatywność	27,03	Komunikacja ustna/komunikatywność	12,17
		Sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	18,11	Obsługa komputera i wykorzystanie internetu	7,67
		Obsługa komputera i wykorzystanie internetu	14,32	Planowanie i organizacja pracy własnej	6,88
		Wykonywanie obliczeń	8,92	Wywieranie wpływu	6,88
6	ROLNICY, OGRODNICY, LEŚNICY I RYBACY	Współpraca w zespole	23,81		
		Komunikacja ustna/komunikatywność	19,05		
		Sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	14,29		
		Czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	4,76		
		Planowanie i organizacja pracy własnej	4,76		
7	ROBOTNICZY PRZEMYSŁOWI I RZEMIEŚLNICY	Komunikacja ustna/komunikatywność	28,35	Znajomość języków obcych	33,33
		Współpraca w zespole	27,56	Obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	4,37
		Sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	23,36	Sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	2,19
		Obsługa komputera i wykorzystanie internetu	9,45	Obsługa komputera i wykorzystanie internetu	1,11
		Planowanie i organizacja pracy własnej	7,09		

8	OPERATORZY I MONTERZY MASZYN I URZĄDZEŃ	Komunikacja ustna/komunikatywność	36,21	Sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	15,33
		Współpraca w zespole	31,03	Znajomość języków obcych	2,92
		Sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	24,14	Obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	1,46
		Obsługa komputera i wykorzystanie internetu	15,52	Współpraca w zespole	0,85
		Wykonywanie obliczeń	6,90		
9	PRACOWNICY WYKONUJĄCY PRACE PROSTE	Współpraca w zespole	24,26	Sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	1,83
		Komunikacja ustna/komunikatywność	23,67	Obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,56
		Sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	17,75	Znajomość języków obcych	0,56
		Obsługa komputera i wykorzystanie internetu	10,06	Planowanie i organizacja pracy własnej	0,00
		Planowanie i organizacja pracy własnej	5,33		

* Odsetek bezrobotnych wyliczany jest jako iloraz stanu bezrobotnych z danym uprawnieniem w ramach wielkiej grupy zawodów do całkowitego stanu bezrobotnych w ramach wielkiej grupy zawodów.

** Odsetek ofert pracy liczony jest jako iloraz napływu ofert pracy, w których dana umiejętność lub uprawnienie jest wymagań do całkowitego napływu ofert pracy w ramach danej wielkiej grupy zawodów (PUP+Internet).

Źródło: Dane wygenerowane przez MRPIPS - 3027_Tabela_5_2017_2.xlsx

Jako uzupełnienie do analizy umiejętności i uprawnień w podziale na wielkie grupy zawodów, została poddana analizie grupa osób bez zawodu. Grupę tą można scharakteryzować według posiadanego wykształcenia, czy też posiadanych umiejętności i uprawnień. Dane prezentowane poniżej, przedstawione są według poziomu wykształcenia w stosunku do ogółu bezrobotnych bez zawodu.

Tabela 14 - Bezrobotni bez zawodu w 2016 roku

Wyszczególnienie	Bezrobotni ogółem	w tym bezrobotni bez zawodu	Odsetek bezrobotnych bez zawodu (%)*
Ogółem	1939	142	7,32%
wg poziomu wykształcenia:			
gimnazjalne i poniżej	515	73	14,17%
zasadnicze zawodowe	487	2	0,41%
średnie ogólnokształcące	164	41	25,00%
policealne i średnie zawodowe	424	19	4,48%
wyższe	349	7	2,01%

wg typu ukończonej szkoły:			
zasadnicza szkoła zawodowa	298	2	0,67%
szkoła przysposabiająca do pracy			
technikum	111	14	12,61%
liceum ogólnokształcące	116	35	30,17%
liceum profilowane			
technikum uzupełniające	6	0	0,00%
liceum uzupełniające			
szkoła policealna	18	2	11,11%
wyższa	253	7	2,77%
Brak danych źródłowych	1 137	82	7,21%

Źródło: Dane wygenerowane przez MRPIPS - 3027_Tabela_6_2017_2.xlsx

Procentowo, największy udział osób bezrobotnych bez zawodu posiada wykształcenie średnie ogólnokształcące lub gimnazjalne i poniżej. Osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym bez zawodu figuruje w rejestrze Powiatowego Urzędu Pracy w Turku tylko 2 osoby, a z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym figuruje 19 osób. Wymienione grupy nie posiadają również przypisanego zawodu, zgodnie z którym mogą poszukiwać zatrudnienia. To bardzo negatywna sytuacja.

4. Analiza rynku edukacyjnego

Uzupełnieniem do monitoringu jest analiza rynku edukacyjnego, dokonana na podstawie metody rankingowej oraz poszerzona o analizę liczby uczniów ostatniego roku i absolwentów szkół. Opisywana analiza może pomóc w określeniu kierunków szkoleń dla bezrobotnych oraz korekty poziomu i struktury treści kształcenia zawodowego na poziomie ponadgimnazjalnym i wyższym.

Źródło informacji do analizy stanowią dane pochodzące z Systemu Informacji Oświatowej MEN o liczbie uczniów ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych zawodów i specjalności. Wyróżniona grupa w całości podlega analizie, a plany edukacyjne przyszłych absolwentów zostały w niej pominięte, co wynika z faktu, że absolwenci często kontynuują naukę poza miejscem stałego zamieszkania/zameldowania.

Analiza rynku edukacyjnego została przygotowana również w oparciu o dane Głównego Urzędu Statystycznego, dotyczące liczby studentów na ostatnim roku studiów wyższych według uczelni wyższych oraz kierunku kształcenia. Stopień agregacji pozyskanych danych (według kierunku kształcenia, a nie według zawodów i specjalności), uniemożliwia w sposób jednoznaczny porównanie z wynikami uzyskanymi z poprzednich etapów analizy, zwłaszcza z wyróżnionymi elementarnymi grupami zawodów deficytowych i nadwyżkowych. Trudności te wynikają z faktu, iż nie zawsze jest możliwe precyzyjne przyporządkowanie kierunku studiów do elementarnej grupy zawodów.

4.1. Analiza uczniów ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych

Celem przedstawionej analizy jest uzyskanie pełnej informacji o rynku edukacyjnym, w tym o potencjalnym zasobie siły roboczej wchodzącej na rynek pracy. Prezentowane analizy zawodów deficytowych i nadwyżkowych z uwzględnieniem liczby uczniów ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych, będących potencjalnym zasobem siły roboczej ukazują, które zawody zmieniają siłę i natężenie deficytu bądź nadwyżki. Takie analizy pozwolą odpowiedzieć na pytanie, czy deficyt bądź nadwyżka występująca na rynku w najbliższym czasie zwiększy się, czy też ulegnie redukcji. Uzyskane informacje są bardzo ważne, ponieważ umożliwią wskazanie, czy szkolenie osób bezrobotnych w danych zawodach ma sens ze względu na możliwość zbilansowania deficytu poprzez pojawienie się na lokalnym rynku pracy absolwentów szkół ponadgimnazjalnych w danym zawodzie deficytowym. Z drugiej strony, przy stałym zapotrzebowaniu pracodawców – popytowej strony na rynku i stałym dopływie na rynek pracy absolwentów w danym zawodzie może wystąpić wzrost bezrobocia.

W przypadku zawodów nadwyżkowych, relatywnie duża liczba uczniów ostatnich klas, mogących podjąć zatrudnienie, przy niezmiennych warunkach po popytowej stronie rynku pracy, może przyczynić się do wzrostu bezrobocia w omawianym zawodzie. Wyklucza to również zasadność przeprowadzania szkoleń w obrębie uprawnień niezbędnych do wykonywania danego zawodu. Źródło informacji do opisywanej analizy stanowią dane pochodzące z Systemu Informacji Oświatowej MEN o liczbie uczniów ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych zawodów i specjalności. Poniżej przedstawiono uczniów ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych według elementarnych grup zawodów deficytowych i nadwyżkowych

Tabela 15 - Uczniowie ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych według elementarnych grup zawodów deficytowych, zrównoważonych oraz nadwyżkowych w 2017 roku

Zawody deficytowe		
Elementarna grupa zawodów		Liczba uczniów ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych
Kod	Nazwa	
1219	Kierownicy do spraw obsługi biznesu i zarządzania gdzie indziej niesklasyfikowani	0
1221	Kierownicy do spraw marketingu i sprzedaży	0
1321	Kierownicy do spraw produkcji przemysłowej	0
1323	Kierownicy do spraw budownictwa	0
2252	Lekarze weterynarii specjalści	0
2320	Nauczyciele kształcenia zawodowego	0
2433	Specjaliści do spraw sprzedaży (z wyłączeniem technologii informacyjno-komunikacyjnych)	0
3322	Przedstawiciele handlowi	0
3339	Pośrednicy usług biznesowych gdzie indziej niesklasyfikowani	0
4227	Ankieterzy	0
4321	Magazynierzy i pokrewni	0
5230	Kasjerzy i sprzedawcy biletów	0
5244	Sprzedawcy (konsultanci) w centrach sprzedaży telefonicznej / internetowej	0
5249	Pracownicy sprzedaży i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	0
7116	Robotnicy budowy dróg	0
7123	Tynkarze i pokrewni	0
7124	Monterzy izolacji	0
7129	Robotnicy budowlani robót wykończeniowych i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	0
7133	Robotnicy czyszczący konstrukcje budowlane i pokrewni	0
8114	Operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji wyrobów cementowych, kamiennych i pokrewni	0
8142	Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z tworzyw sztucznych	0
8151	Operatorzy maszyn przedziałniczych i pokrewni	0
8153	Operatorzy maszyn do szycia	0
8172	Operatorzy maszyn i urządzeń do obróbki drewna	0
9216	Robotnicy wykonujący prace proste w rybołówstwie i zakładach akwakultury	0

9612	Sortowacze odpadów	0
9622	Pracownicy wykonujący dorywcze prace proste	0
Zawody nadwyżkowe		
Elementarna grupa zawodów		Liczba uczniów ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych
Kod	Nazwa	
2413	Analitycy finansowi	0
3355	Policjanci	0
4412	Listonosze i pokrewni	0
5131	Kelnerzy	0
5153	Gospodarze budynków	0
7316	Sztyldziarze, grawerzy i zdobnicy ceramiki, szkła i pokrewni	0
7531	Krawcy, kuśnierze, kapelusznicy i pokrewni	0
Zawody zrównoważone		
Elementarna grupa zawodów		Liczba uczniów ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych
Kod	Nazwa	
2353	Lektorzy języków obcych	0
3240	Technicy weterynarii	0
3321	Agenci ubezpieczeniowi	0

Źródło: Dane wygenerowane przez MRPIPS - 3027_Tabela_7_2017_2.xlsx

Powyższa tabela przedstawia ilość uczniów klas szkół ponadgimnazjalnych kończących szkoły w zawodach wyłonionych w rankingu zawodów deficytowych i nadwyżkowych w Powiecie Tureckim opisanych w dziale 2. Jak wynika z przytoczonych danych w powiecie tureckim w 2017 roku w żadnej z elementarnych grup zawodów nie odnotowano uczniów klas ponadgimnazjalnych, jest to sytuacja pozytywna, biorąc pod uwagę zawody nadwyżkowe, gdyż po ukończeniu szkoły absolwenci którzy kształcili by się w jednym z zawodów nadwyżkowych z dużym prawdopodobieństwem trafili by do rejestru osób bezrobotnych. Natomiast w przypadku zawodów deficytowych brak specjalistów w ww. zawodach będzie stwarzać w kolejnych latach problemy ze znalezieniem pracownika przez pracodawców, konieczność przekwalifikowania się osób bezrobotnych oraz dostosowania do wymagań rynku pracy.

4.2. Analiza absolwentów szkół ponadgimnazjalnych

W niniejszej analizie za bezrobotnego absolwenta uważa się osobę, która w okresie do upływu 12 miesięcy od dnia określonego w dyplomie, świadectwie czy innym dokumencie potwierdzającym ukończenie szkoły lub zaświadczenie o ukończeniu kursu, pozostaje w rejestrze powiatowego urzędu pracy. Ta część opracowania, zawiera analizę sytuacji absolwentów szkół ponadgimnazjalnych oraz szkół wyższych na lokalnym rynku pracy. Celem analizy jest wskazanie w jakim stopniu kompetencje i wiedza uzyskane w trakcie nauki zabezpieczają absolwentów przed koniecznością długotrwałego pozostawania w rejestrach urzędów pracy jako osoby bezrobotne. A zatem umożliwia konstruowanie wniosków dla systemu kształcenia ponadgimnazjalnego oraz wyższego.

Ważnym elementem analizy sytuacji absolwentów szkół ponadgimnazjalnych /wyższych na rynku pracy jest **wskaźnik frakcji absolwentów wśród bezrobotnych**. Wskaźnik ten ma na celu wskazanie, jak wysoki jest odsetek bezrobotnych absolwentów wśród bezrobotnych w danej elementarnej grupie zawodów. Wskaźnik informuje, jaki odsetek bezrobotnych w elementarnej grupie zawodów stanowią bezrobotni absolwenci. Im wskaźnik jest wyższy tym prawdopodobieństwo, że absolwent zawodów/kierunku kształcenia będzie bezrobotnym jest większe. Wskaźnik ten jest miarą łatwości szybkości znalezienia pracy przez absolwentów.

Tabela 16 - Liczba absolwentów oraz bezrobotnych według typu szkoły w 2017 roku

Typ szkoły	Liczba absolwentów w roku szkolnym poprzedzającym rok sprawozdawczy		Liczba bezrobotnych absolwentów		Wskaźnik frakcji bezrobotnych absolwentów wśród absolwentów (%)	
	ogółem	Posiadający tytuł zawodów*	stan na koniec grudnia 2016 roku	stan na koniec maja roku sprawozdawczego	stan na koniec grudnia 2016 roku	stan na koniec maja roku sprawozdawczego
zasadnicza szkoła zawodowa	161	43	17	14	10,56%	8,70%
szkoła przysposabiająca do pracy	3	0	0	0	0,00%	0,00%
technikum	357	175	17	18	4,76%	5,04%
liceum ogólnokształcące	459	0	16	13	3,49%	2,83%
liceum profilowane			0	0		
liceum uzupełniające			0	0		
szkoła policealna	35	10	5	0	14,29%	0,00%

* Liczba absolwentów, którzy zdali egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe.

Źródło: Dane wygenerowane przez MRPIPS - 3027_Tabela_8_2017_2.xlsx

Analizując powyższą tabelę można stwierdzić że w 2016 roku osoby które ukończyły liceum ogólnokształcące, w zdecydowanej większości kontynuowały dalszą naukę w szkołach wyższych. Świadczy o tym bardzo niska liczba bezrobotnych absolwentów figurujących w rejestrze na koniec 2016 roku. Z powyższych danych wynika, że tylko 26,7% absolwentów zasadniczej szkoły zawodowej ukończyło szkołę z tytułem zawodowym, natomiast absolwenci technikum w 49% ukończyli szkołę otrzymując tytuł zawodowy. Spośród 1015 absolwentów z powiatu tureckiego jedynie 55 osób figurowało w 2016 roku w rejestrze Powiatowego Urzędu Pracy w Turku, liczba ta zmniejszyła się o 10 osób na koniec maja 2017 roku. Absolwenci liceum i technikum w dużej mierze kontynuują dalszą naukę, świadczy o tym niska liczba bezrobotnych absolwentów, która w ciągu pięciu miesięcy jeszcze się zmniejszyła.

Tabela 17 - Liczba absolwentów oraz bezrobotnych absolwentów według ostatnio ukończonej szkoły w 2017 roku

Nazwa szkoły	Liczba absolwentów w roku szkolnym 2016		Liczba bezrobotnych absolwentów		Wskaźnik frakcji bezrobotnych absolwentów wśród absolwentów (%)	
	ogółem	posiadający tytuł zawodowy *	koniec grudnia 2016 roku	koniec maja roku sprawozdawczego	koniec grudnia 2016 roku	koniec maja roku sprawozdawczego
I Liceum Ogólnokształcące w Turku	336	0	8	5	2,38%	1,49%
Technikum w Turku	251	167	14	14	5,58%	5,58%
Technikum w Kaczkach Średnich	106	8	3	2	2,83%	1,89%
Liceum Ogólnokształcące Centrum Szkoleniowego Wiedza	39	0	3	2	7,69%	5,13%
Zasadnicza Szkoła Zawodowa w Turku	159	42	16	13	10,06%	8,18%
II Liceum Ogólnokształcące w Turku	23	0	0	0	0,00%	0,00%
Szkoła Policealna Centrum Szkoleniowego Wiedza	35	10	3	0	8,57%	0,00%
Państwowa Szkoła Muzyczna I ST. Im. Witolda Lutosławskiego w Turku	16	0	0	0	0,00%	0,00%
Liceum Ogólnokształcące w Kaczkach Średnich	48	0	4	5	8,33%	10,42%
Zasadnicza Szkoła Zawodowa Specjalna	2	1	1	0	50,00%	0,00%

Źródło: Dane wygenerowane przez MRPIPS - 3027_Tabela_13_2017_2.xlsx

Największą liczbę absolwentów ukończyło szkołę w 2016 roku w I Liceum Ogólnokształcącym im. Tadeusza Kościuszki w Turku. Wskaźnik frakcji na koniec maja 2017 roku w największej grupie to tylko 1,49%. Warto zwrócić uwagę na szkoły techniczne i na wskaźnik frakcji obliczony dla tej szkoły. Technikum w Zespół Szkół Technicznych im. gen.

prof. Sylwestra Kaliskiego w Turku opuściło 251 absolwentów, a wskaźnik frakcji w roku sprawozdawczym był na poziomie 5,58%, natomiast Technikum w Zespole Szkół Rolniczych Centrum Kształcenia Praktycznego w Kaczkach Średnich ukończyło szkołę 106 absolwentów, a wskaźnik frakcji był na poziomie 1,89%. Technikum w Kaczkach Średnich odnotowało wskaźnik frakcji lepszy o 3,69% w porównaniu do Technikum w Zespole Szkół Technicznych im. gen. prof. Sylwestra Kaliskiego w Turku.

5. Badanie kwestionariuszowe przedsiębiorstw

Kierunek oraz natężenia zmian zachodzących w strukturze kwalifikacyjno-zawodowej na lokalnym rynku pracy, nakreśla również analiza zatrudnienia w oparciu o badanie kwestionariuszowe przedsiębiorstw. Badanie zostało przygotowywane przez urząd pracy i pośrednio pozwala na porównanie oczekiwań pracodawców z cechami osób zarejestrowanych jako bezrobotne. Badanie realizowane jest raz w roku wśród podmiotów gospodarczych działających na terenie powiatu tureckiego. Rekomendowane badanie kwestionariuszowe pozwala w kompleksowy sposób na opisanie zależności i zmian jakie zachodzą w strukturze zawodowo-kwalifikacyjnej na lokalnym rynku pracy. Dodatkowo, wyniki badania stanowią podstawę do budowy prognoz, w rocznym horyzoncie czasowym, co umożliwia określenie potencjału siły roboczej w ujęciu lokalnym, zarówno według wielkich grup zawodów, jak i zawodów/specjalności. Przeprowadzone wśród przedsiębiorców badanie ankietowe stanowi również źródło informacji odnośnie sposobów rekrutacji, udziału w tym procesie powiatowych urzędów pracy oraz umożliwia wskazanie trudności, jakie napotykają pracodawcy w procesie pozyskiwania nowych kandydatów do pracy.

Podmioty, wśród których zostało przeprowadzone badanie ankietowe, została wyłoniona spośród podmiotów gospodarczych działających na terenie powiatu tureckiego z uwzględnieniem klasy wielkości przedsiębiorstwa, a wygenerowana została z zasobów informacyjnych GUS zgodnie z obowiązującą metodologią. Wybrana próba cechuje się reprezentatywnością na poziomie klas wielkości przedsiębiorstw, wyrażoną liczbą zatrudnionych (do 9 osób, od 10 do 49 osób, od 50 do 249 osób oraz 250 osób i więcej). Określenie minimalnej liczby wywiadów dla poszczególnych klas wielkości przedsiębiorstw, oparte zostało o wskaźniki struktury, wyliczane jako procentowy udział danej klasy wielkości firmy oraz potencjalnej strukturze zatrudnienia w przedsiębiorstwie.

Badanie polegało na zbieraniu danych opierających się na opinii (telefonicznej) respondentów (właścicieli przedsiębiorstw lub osób odpowiedzialnych za zatrudnienie), a nie do danych księgowych przedsiębiorstwa. Jedno z zaleceń metodologicznych przeprowadzanego badania odnosi się do sposobu zbierania danych i założenia, że mają one być dostarczone jako szybka informacja.

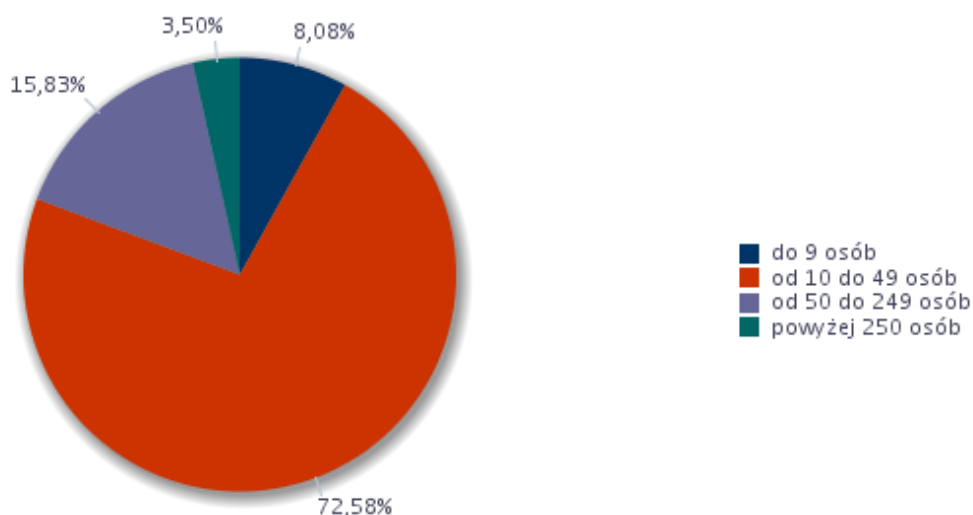
Poniższa tabela oraz wykres zawiera dane dotyczące wielkości grupy respondentów /przedsiębiorców z uwzględnieniem liczby zatrudnionych pracowników.

Tabela 18 - Liczba przebadanych przedsiębiorstw w Powiecie Tureckim w 2017 roku

Klasa wielkości przedsiębiorstwa	Liczba przebadanych przedsiębiorstw
do 9 osób	25
10-49	42
50-249	12
250 i więcej	3
RAZEM	82

Źródło: Dane wygenerowane przez MRPIPS - 3027_Liczba_przebadanych_przeds._2017_2.xlsx

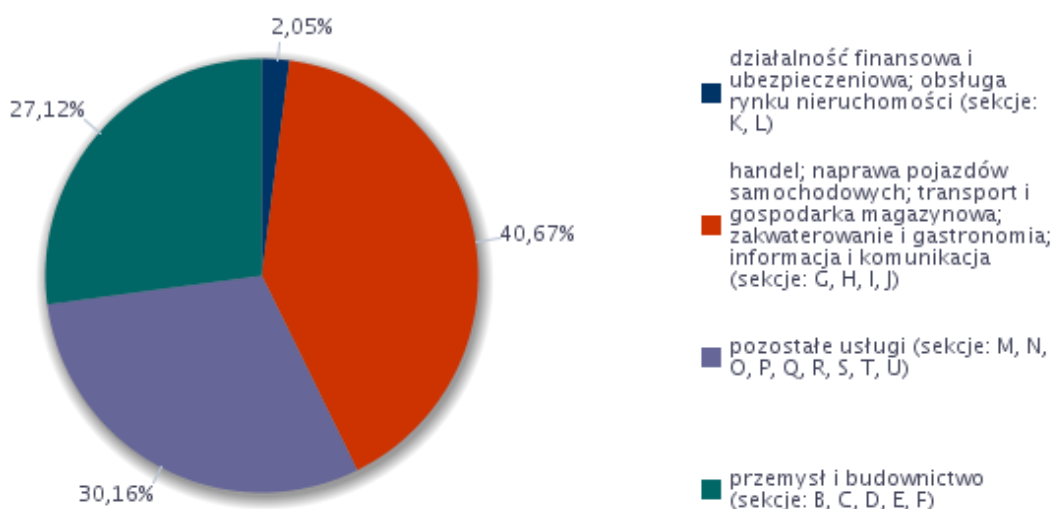
Wykres2 - Struktura badanych podmiotów gospodarki narodowej pod względem liczby zatrudnionych pracowników.

Źródło: Dane wygenerowane przez MRPIPS -3027_Rysunek_1_2017_2.xlsx

Z powyższego wykresu wynika że największą grupę w badanej próbie stanowili pracodawcy zatrudniający od 10 do 49 osób (72,58%).

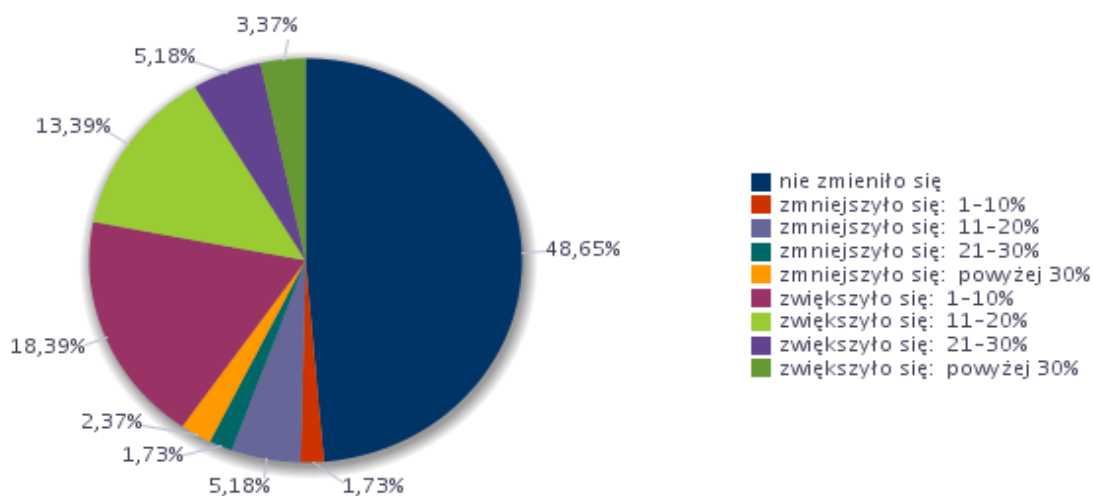
Wykres3 - Struktura badanych podmiotów gospodarki narodowej według rodzaju działalności.

Źródło: Dane wygenerowane przez MRPIPS -3027_Rysunek_2_2017_2.xlsx

Najwięcej z wyłonionych podmiotów gospodarczych wg rodzaju działalności gospodarczej stanowią podmioty prowadzące działalność w handlu, naprawa pojazdów samochodowych, transport i gospodarka magazynowa, zakwaterowanie i gastronomia oraz informacja i komunikacja, tzn. sekcje C, H, I, J- 40,67% wskazań. Najmniej badanych przedsiębiorstw wskazywała na działalność finansową i ubezpieczeniową, obsługę rynku nieruchomości, tzn. sekcje K i L-2,05% wskazań.

Wykres4 - Struktura zmian w zatrudnieniu w badanych podmiotach gospodarki narodowej w 2017 roku

Źródło: Dane wygenerowane przez MRPIPS -3027_Rysunek_3.2_2017_2.xlsx

Powyższy wykres wskazuje, że zatrudnienie w badanych podmiotach gospodarczych, na terenie powiatu tureckiego na przestrzeni 2017 roku, nie zmieniło się. Z badania wynika, że 40% badanych przedsiębiorców deklaruje że zatrudnienie w 2017 roku w jego firmie wzrosło. Należy jednak odnotować, iż w 11,01% miało miejsce zmniejszenie zatrudnienia.

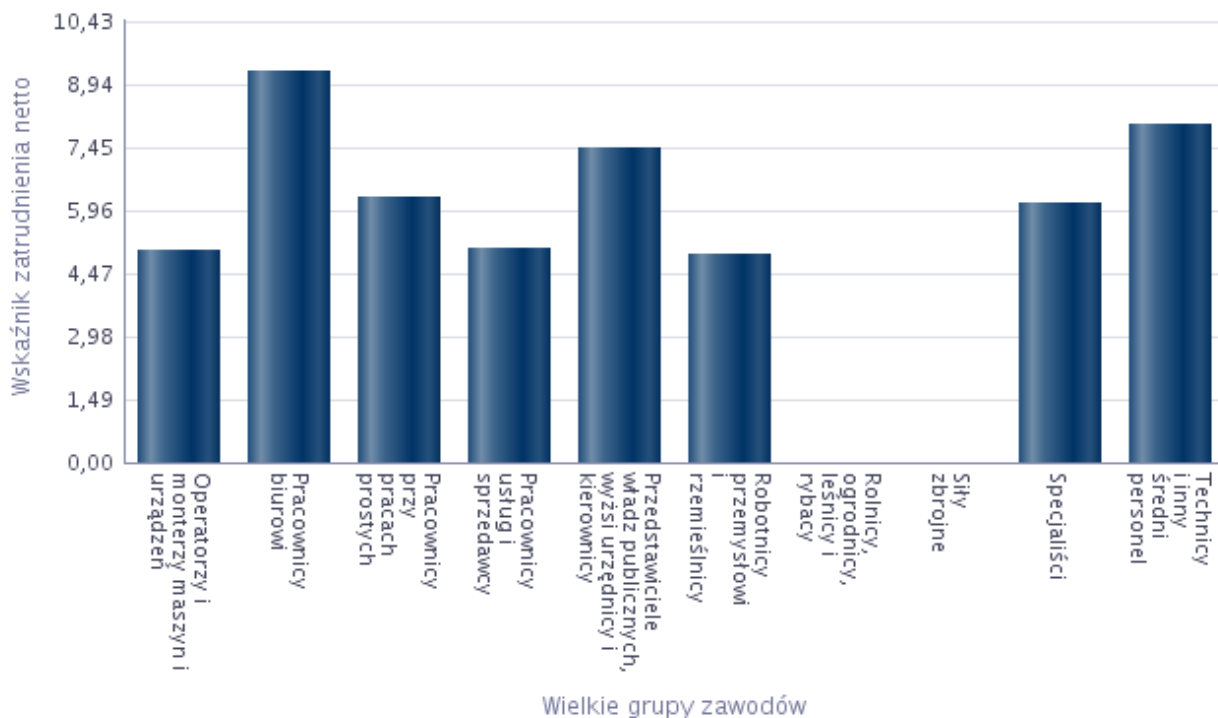
Zgodnie z obowiązującą metodologią, **wskaźnik zatrudnienia netto** budowany jest w oparciu o warianty odpowiedzi znajdujące się w pytaniach odnoszących się do bieżącej sytuacji przedsiębiorstw na rynku pracy. W celu ułatwienia prezentacji mierników przyjmuje się przystępny sposób ich konstrukcji, zarówno w warstwie obliczeniowej, jak i interpretacyjnej. W przypadku, gdy respondenci mają do wyboru cztery odpowiedzi na wyszczególnione w kwestionariuszu pytania – „zwiększyło się”, „nie zmieniło się”, „zmniejszyło się”, „nie dotyczy”/„trudno powiedzieć” – pierwszym krokiem jest przekształcenie uzyskanej liczby wskazań poszczególnych opcji na odsetki. **Wskaźnik zatrudnienia netto, z punktu widzenia badania przedsiębiorstw, jest obliczany jako różnica odpowiedzi pozytywnych i negatywnych (po uwzględnieniu wag).**

Odpowiedzi diagnostyczne, na dane pytanie w okresie badawczym, przyjmuje wartości od -100 do 100.

1. Wartości ujemne oznaczają pogorszenie sytuacji w przedsiębiorstwie. Im niższa wartość prezentowanych indeksów tym wyższy odsetek firm deklaruje niekorzystne zmiany w obszarze zatrudnienia. Przykładowo wartość -100 uzyskiwana jest w przypadku kiedy 100% firm biorących udział w badaniu sygnalizuje w danym pytaniu redukcję poziomu zatrudnienia. Ujemna wartość wskaźnika, jednak różna od -100, świadczy o tym, że odsetek firm deklarujących redukcję liczby pracujących przewyższa odsetek przedsiębiorstw potwierdzających rozszerzenie zasobów kadrowych.
2. Wartości dodatnia wyliczanych indeksów oznaczają poprawę sytuacji firm na lokalnym rynku pracy. Im wyższa wartość wskaźnika tym wyższy odsetek przedsiębiorstw deklaruje korzystne zmiany w obrębie zatrudnienia. Przykładowo, wartość 100 dla indeksu zatrudnienia oznacza, że wszystkie badane przedsiębiorstwa potwierdzają wzrost liczby pracujących w badanym okresie. Dodatnia wartość indeksu (różna od 100) oznacza zatem, że odsetek firm deklarujących zwiększenie zatrudnienia przewyższył frakcję przedsiębiorstw sygnalizujących redukcję poziomu omawianej kategorii.
3. Wartość miernika równa 0 oznacza, że odsetek firm deklarujących poprawę sytuacji jest równy odsetkowi firm sygnalizujących jej pogorszenie. Wartość ta możliwa jest również do

uzyskania w sytuacji, w której wszystkie firmy deklarują brak zmian w obszarze zatrudnienia.

Wykres5 - Wskaźnik zatrudnienia netto według wielkich grup zawodów w 2017 roku

Źródło: Dane wygenerowane przez MRPIPS -3027_Rysunek_4.2_2017_2.xlsx

Z powyższego wykresu wynika, że lokalni pracodawcy deklarują korzystne zmiany w obrębie zatrudnienia w następujących grupach zawodowych: *operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń, pracownicy biurowi, pracownicy przy pracach prostych, pracownicy usług i sprzedawcy, robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy, specjaliści, technicy i inny średni personel, przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy*. Warto wskazać, iż dla 8 spośród 10 wielkich grup zawodowych, na terenie powiatu tureckiego pracodawcy wskazują na korzystne zmiany w obrębie zatrudnienia. Wskaźnik dla dwóch wielkich grup nie osiągnął żadnej wartości- *rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy oraz siły zbrojne*. Wskaźnik zatrudnienia dla wielkich grup zawodów w powiecie tureckim oscyluje w przedziale od 4,94 do 9,24, świadczy to, o pozytywnych zmianach zachodzących w zakresie zatrudnienia w 2017 roku.

Tabela 19 -Prognoza dotycząca struktury zatrudnienia w 2018 roku

Zawód	Wskaźnik struktury
Kierowca samochodu ciężarowego	7,60%
Spedytor	6,95%
Kierownik produkcji w przemyśle	3,48%
Magazynier	3,48%
Mechanik pojazdów samochodowych*	3,48%
Nauczyciel przedszkola	3,48%
Piekarz*	3,48%
Pomoc kuchenna	3,48%
Pozostali magazynierzy i pokrewni	3,48%
Pozostali monterzy gdzie indziej niesklasyfikowani	3,48%
Pozostali pracownicy obsługi biurowej	3,48%
Pozostali robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy gdzie indziej niesklasyfikowani	3,48%
Sortowacz	3,48%
Stolarz*	3,48%
Technik mechanik*	3,48%
Pozostali kierowcy samochodów ciężarowych	3,06%
Pozostali robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle	3,06%
Pozostali nauczyciele kształcenia zawodowego	2,65%
Robotnik gospodarczy	2,65%
Szwaczka maszynowa	2,65%
Tapicer*	2,65%
Technik administracji*	2,65%
Sprzedawca*	1,30%
Bibliotekarz*	0,65%
Fizjoterapeuta	0,65%
Księgowy	0,65%
Kucharz*	0,65%
Operator maszyn do produkcji drutów i prętów	0,65%
Pielęgniarka	0,65%
Pracownik do spraw socjalnych	0,65%
Programista aplikacji	0,65%
Wyższy urzędnik samorządowy	0,65%

Źródło: Dane wygenerowane przez MRPIPS - 3027_Wsk_strukt_dla_P6_2017_2.xlsx

Bardzo istotną informacją z perspektywy szkolenia jest prognoza zapotrzebowania na zasoby kadrowe ze strony pracodawców. Jak wynika z powyższej tabeli *kierowca samochodu ciężarowego oraz spedytor* będą najbardziej poszukiwanymi zawodami na terenie powiatu tureckiego w 2018 roku. Powiat turecki charakteryzuje się dobrze rozwiniętym przemysłem transportowym, stąd tak duże zapotrzebowanie na powyższe zawody..

Kolejną kwestią, która była poddana ocenie respondentów, był stopień merytorycznego i praktycznego przygotowania kandydatów oraz pracowników do wykonywanych zadań w zawodach, w których zwiększyli zatrudnienie.

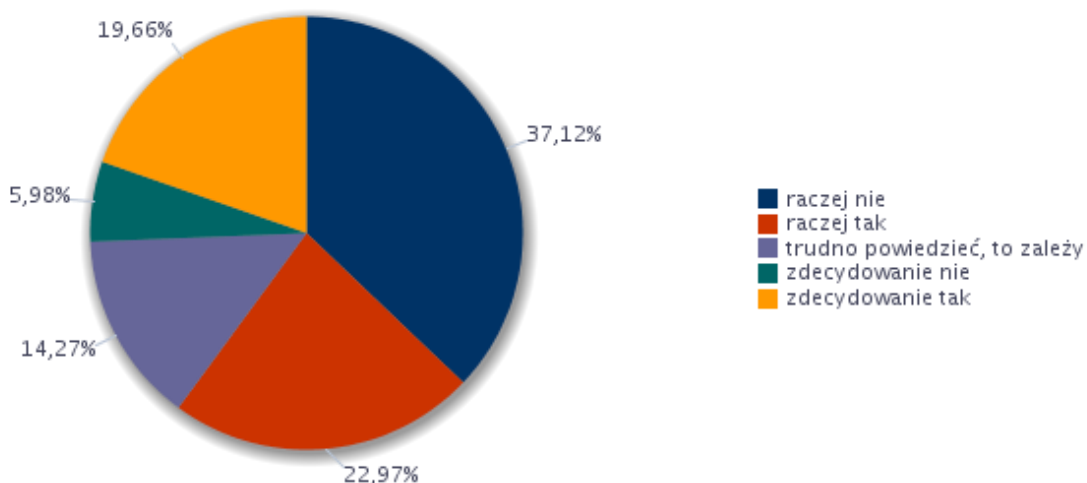
Tabela 20 - Analiza oceny przygotowania kandydatów do pracy w zawodach, w których pracodawcy zwiększyli zatrudnienie w 2017 roku

Zawód	Wskaźnik struktury odpowiedzi (bardzo dobrze, raczej dobrze)	Wskaźnik struktury odpowiedzi (bardzo źle, raczej źle)	Wskaźnik struktury odpowiedzi (Dobrze vs. Źle)
Doradca klienta	0,00%	0,00%	0,00%
Kierowca samochodu ciężarowego	55,82%	3,78%	52,04%
Kierowca samochodu dostawczego	100,00%	0,00%	100,00%
Kierownik biura	100,00%	0,00%	100,00%
Kierownik działu logistyki	0,00%	0,00%	0,00%
Kucharz*	0,00%	100,00%	-100,00%
Magazynier	100,00%	0,00%	100,00%
Nauczyciel chemii	100,00%	0,00%	100,00%
Nauczyciel fizyki i astronomii	100,00%	0,00%	100,00%
Nauczyciel języka polskiego	100,00%	0,00%	100,00%
Nauczyciel przedszkola	100,00%	0,00%	100,00%
Opiekun w domu pomocy społecznej*	100,00%	0,00%	100,00%
Pomoc kuchenna	43,29%	0,00%	43,29%
Pozostali monterzy gdzie indziej niesklasyfikowani	0,00%	0,00%	0,00%
Pozostali nauczyciele kształcenia zawodowego	100,00%	0,00%	100,00%
Pozostali pracownicy biur informacji	0,00%	0,00%	0,00%
Pozostali pracownicy do spraw rachunkowości i księgowości	100,00%	0,00%	100,00%
Pozostali pracownicy obsługi biura gdzie indziej niesklasyfikowani	100,00%	0,00%	100,00%
Pozostali pracownicy obsługi biurowej	100,00%	0,00%	100,00%
Pozostali robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy gdzie indziej niesklasyfikowani	0,00%	0,00%	0,00%
Pozostali robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle	0,00%	0,00%	0,00%
Programista aplikacji	100,00%	0,00%	100,00%
Sortowacz	0,00%	100,00%	-100,00%
Spedytor	100,00%	0,00%	100,00%

Źródło: Dane wygenerowane przez MRPIPS - 3027_Wsk_strukt_dla_P8_2017_2.xlsx

Poniższa tabela ilustruje rozkład odpowiedzi na pytanie o ocenę przygotowania kandydatów do pracy w zawodach, w których pracodawcy zwiększyli zatrudnienie w 2017 roku. Liczby wskazań zgrupowano w dwie kategorie: dobrze (bardzo dobrze + raczej dobrze) i źle (bardzo źle + raczej źle). Analiza odpowiedzi pokazuje, że, w dwóch przypadkach pracodawca ocenił przygotowania nowozatrudnionych pracowników jako złe lub bardzo złe.

Wykres6 - Rozkład odpowiedzi na pytanie „Czy Państwa firma ma problemy z pozyskiwaniem nowych pracowników?”

Źródło: Dane wygenerowane przez MRPIPS -3027_Rysunek_5_2017_2.xlsx

Dane przedstawione na powyższym wykresie wskazują, że na terenie powiatu tureckiego 43.1% pracodawców nie miało w 2017 roku problemów ze znalezieniem pracowników(5,98% zdecydowanie nie oraz 37,12% raczej nie). Natomiast 42,63% pracodawca deklaruje że miało mniejsze lub większe problemy ze znalezieniem nowych pracowników.

W dalszej części badania zbierano szczegółowe dane, odnosząc się do rodzaju problemu. Problemy te związane były m.in. z brakiem kandydatów w konkretnych zawodach oraz z brakiem pożądanych umiejętności czy uprawnień. W kolejne tabeli zostały ujęte te zawody, na które lokalni przedsiębiorcy wskazywali odnosząc się do trudności w zaspokojeniu potrzeb kadrowych.

Tabela 21 - Zawody, w których przedsiębiorcy zgłaszali trudności w znalezieniu odpowiednich kandydatów do pracy

Trudności z pozyskaniem pracowników		
Elementarna grupa zawodów	Brakujące umiejętności i uprawnienia	Odsetek wskazań odpowiedzi „tak”
Gospodarze budynków	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	7,69%
	komunikacja ustna / komunikatywność	7,69%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	7,69%
	planowanie i organizacja pracy własnej	7,69%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	7,69%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	7,69%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	7,69%
Kelnerzy	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	7,69%
	komunikacja ustna / komunikatywność	7,69%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	7,69%
	planowanie i organizacja pracy własnej	7,69%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	7,69%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	7,69%
	współpraca w zespole	7,69%
	znajomość języków obcych	7,69%
Kierowcy samochodów ciężarowych	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	3,73%
	znajomość języków obcych	3,73%
	komunikacja ustna / komunikatywność	2,49%
	współpraca w zespole	2,49%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	1,24%
	planowanie i organizacja pracy własnej	1,24%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	1,24%
	wykonywanie obliczeń	1,24%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	1,24%
Kierowcy samochodów osobowych i dostawczych	współpraca w zespole	7,69%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	3,33%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	3,33%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	3,33%
	wykonywanie obliczeń	3,33%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	3,33%
Kucharze	komunikacja ustna / komunikatywność	7,69%
	planowanie i organizacja pracy własnej	7,69%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	7,69%
	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	6,48%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	6,48%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,48%
	współpraca w zespole	6,48%
	wykonywanie obliczeń	6,48%

POWIATOWY URZĄD PRACY W TURKU

	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	6,48%
	znajomość języków obcych	6,48%
Magazynierzy i pokrewni	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	7,69%
	planowanie i organizacja pracy własnej	7,69%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	7,69%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	7,69%
	wykonywanie obliczeń	7,69%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	7,69%
Monterzy gdzie indziej niesklasyfikowani	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	7,69%
	planowanie i organizacja pracy własnej	7,69%
	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	3,33%
	komunikacja ustna / komunikatywność	3,33%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	3,33%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	3,33%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	3,33%
	współpraca w zespole	3,33%
	wykonywanie obliczeń	3,33%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	3,33%
	Nauczyciele gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych (z wyjątkiem nauczycieli kształcenia zawodowego)	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim
komunikacja ustna / komunikatywność		5,13%
wykonywanie obliczeń		2,56%
Ogółem (bez względu na zawód)	współpraca w zespole	1,75%
	planowanie i organizacja pracy własnej	1,16%
	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	1,10%
	komunikacja ustna / komunikatywność	1,10%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	1,10%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	1,10%
	znajomość języków obcych	0,92%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	0,79%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	0,79%
	wykonywanie obliczeń	0,76%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,61%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	0,55%
	wywieranie wpływu	0,55%
	Piekarze, cukiernicy i pokrewni	planowanie i organizacja pracy własnej
sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna		7,69%
czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim		3,85%
komunikacja ustna / komunikatywność		3,85%
obsługa komputera i wykorzystanie Internetu		3,85%
obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych		3,85%
przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność		3,85%
współpraca w zespole		3,85%

POWIATOWY URZĄD PRACY W TURKU

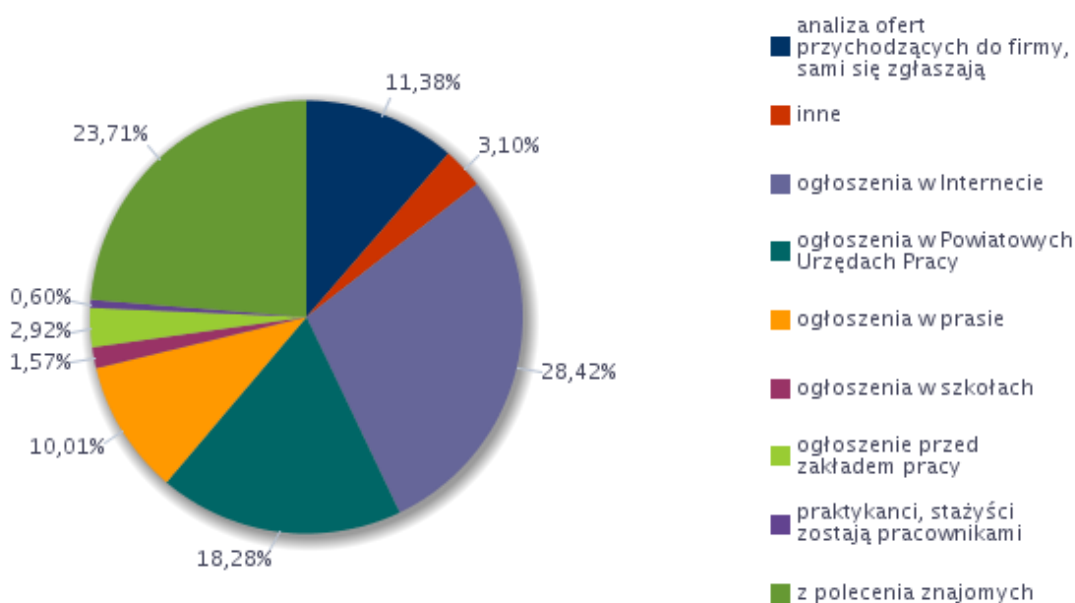
	wykonywanie obliczeń	3,85%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	3,85%
	wywieranie wpływu	3,85%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	3,85%
	znajomość języków obcych	3,85%
Programiści aplikacji	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	7,69%
	wykonywanie obliczeń	7,69%
	znajomość języków obcych	7,69%
Robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle gdzie indziej niesklasyfikowani	planowanie i organizacja pracy własnej	5,79%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	3,89%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	3,89%
	współpraca w zespole	2,25%
	znajomość języków obcych	1,90%
	komunikacja ustna / komunikatywność	1,64%
	wykonywanie obliczeń	1,64%
	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	1,28%
Sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)	wykonywanie obliczeń	7,05%
	planowanie i organizacja pracy własnej	5,37%
	komunikacja ustna / komunikatywność	4,08%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	4,08%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	3,44%
	współpraca w zespole	2,97%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	2,32%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	2,32%
	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	0,64%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,64%
Stolarze meblowi i pokrewni	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	7,69%
	komunikacja ustna / komunikatywność	7,69%
	planowanie i organizacja pracy własnej	7,69%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	7,69%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	7,69%
	współpraca w zespole	7,69%
	wykonywanie obliczeń	7,69%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	7,69%

Źródło: Dane wygenerowane przez MRPIPS - 3027_Tabela_10_2017_2.xlsx

Z informacji zawartych w powyższej tabeli wynika, że oczekiwania pracodawców od kandydatów do pracy odnoszą się do szerokiego wachlarza umiejętności i uprawnień. Jednak biorąc pod uwagę zmiany technologiczne oraz specyfikę wskazywanych zawodów, oczekiwane przez pracodawców brakujące uprawnienia lub umiejętności, są typowe np.: od kierowcy samochodów ciężarowych wymaga się znajomość języków obcych, co jest pożądaną

umiejętnością w transporcie międzynarodowym lub *sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)* wymagana umiejętność to *wykonywanie obliczeń*, co jest niezbędne w pracy każdego sprzedawcy i kasjera. Powyższe informacje mogą posłużyć do sporządzania programów nauczania we wskazanych zawodach, po to, aby przyszli adepci posiadali jak najwięcej umiejętności i uprawnień cenionych na rynku pracy.

Wykres7 - Struktura badanych podmiotów gospodarki narodowej pod względem sposobu poszukiwania nowych pracowników

Źródło: Dane wygenerowane przez MRPIPS -3027_Rysunek_6_2017_2.xlsx

Z badań ankietowych wynika że pracodawcy poszukują pracowników za pomocą różnych sposobów. Można wyróżnić 4 główne źródła pozyskiwania pracowników. Największe z nich, to korzystanie z ogłoszeń w Internecie- 28,42% następnym źródłem poszukiwania nowych pracowników to korzystanie z polecenia od znajomych-23,71% następne to ogłoszenia w Powiatowych Urzędach Pracy- 18,28%. Na kolejnych miejscach jest umieszczanie analiza ofert przychodzących do firmy, sami się zgłaszają-11,38%.

W przedmiotowym Monitoringu, analizie poddano również oferty pracy zgłaszane do powiatowego urzędu pracy.

Tabela 22 - Zawody, w których pracodawcy najczęściej zgłaszali oferty pracy do Powiatowego Urzędu Pracy w 2017 roku.

Zawód	Wskaźnik struktury
Robotnik gospodarczy	9,06%
Kierowca samochodu ciężarowego	8,34%
Pozostali robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle	7,36%
Stolarz*	6,65%
Pomoc kuchenna	6,04%
Spedytor	6,04%
Biolog	3,02%
Chemik - technologia chemiczna	3,02%
Funkcjonariusz służby ochrony	3,02%
Kasjer bankowy	3,02%
Kucharz*	3,02%
Pozostali kierowcy samochodów ciężarowych	3,02%
Pozostali pracownicy obsługi biurowej	3,02%
Pracownik do spraw ewidencji ludności	3,02%
Specjalista bankowości	3,02%
Specjalista do spraw rozwoju zawodowego	3,02%
Sprzedawca*	3,02%
Sprzątaczką biurową	3,02%
Technik administracji*	3,02%
Opiekun w domu pomocy społecznej*	2,30%
Pielęgniarka	2,30%
Pokojowa	2,30%
Pozostali magazynierzy i pokrewni	2,30%
Pozostali nauczyciele kształcenia zawodowego	2,30%
Szwaczka maszynowa	2,30%
Tapicer*	2,30%
Konserwator części / sprzętu	0,56%
Pozostali pracownicy wykonujący prace proste gdzie indziej niesklasyfikowani	0,56%

Źródło: Dane wygenerowane przez MRPIPS -3027_Wsk_strukt._dla_P14_2017_2.xlsx

Pracodawcy planujący zwiększenie zatrudnienia, chcą przede wszystkim zatrudnić pracowników w zawodzie – na stanowisko:

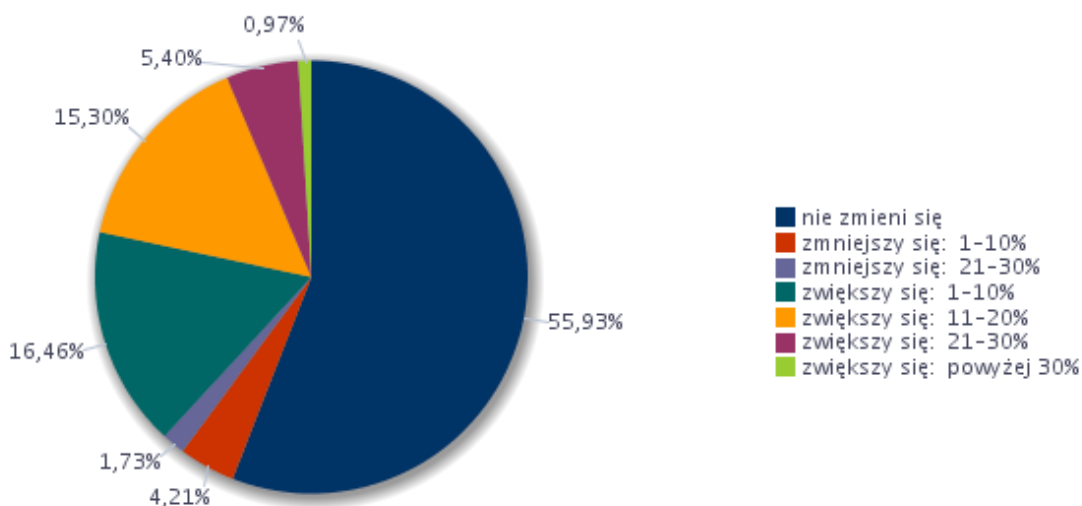
- robotnicy gospodarczy,
- kierowcy samochodu ciężarowego,
- pozostali robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle.

6. Prognoza lokalnego rynku pracy

Część prognostyczna monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych również opiera się na badaniu kwestionariuszowym przedsiębiorstw, dzięki niemu określa się kierunki szkolenia bezrobotnych dla zapewnienia spójności z potrzebami rynku pracy. Wykonanie prognozy rynku pracy służy lepszemu dostosowaniu kwalifikacyjno-zawodowemu pomiędzy podażową i popytową stroną rynku pracy oraz zwiększeniu skuteczności działań podejmowanych przez instytucje edukacyjne i instytucje rynku pracy.

Należy jednak podkreślić, że wykonane prognozy należy traktować jako jedno z potencjalnych źródeł informacji. Wykonane badania sygnalizują o możliwych kierunkach zmian obserwowanych w poszczególnych grupach zawodów, a nie o poziomie kształtowania.

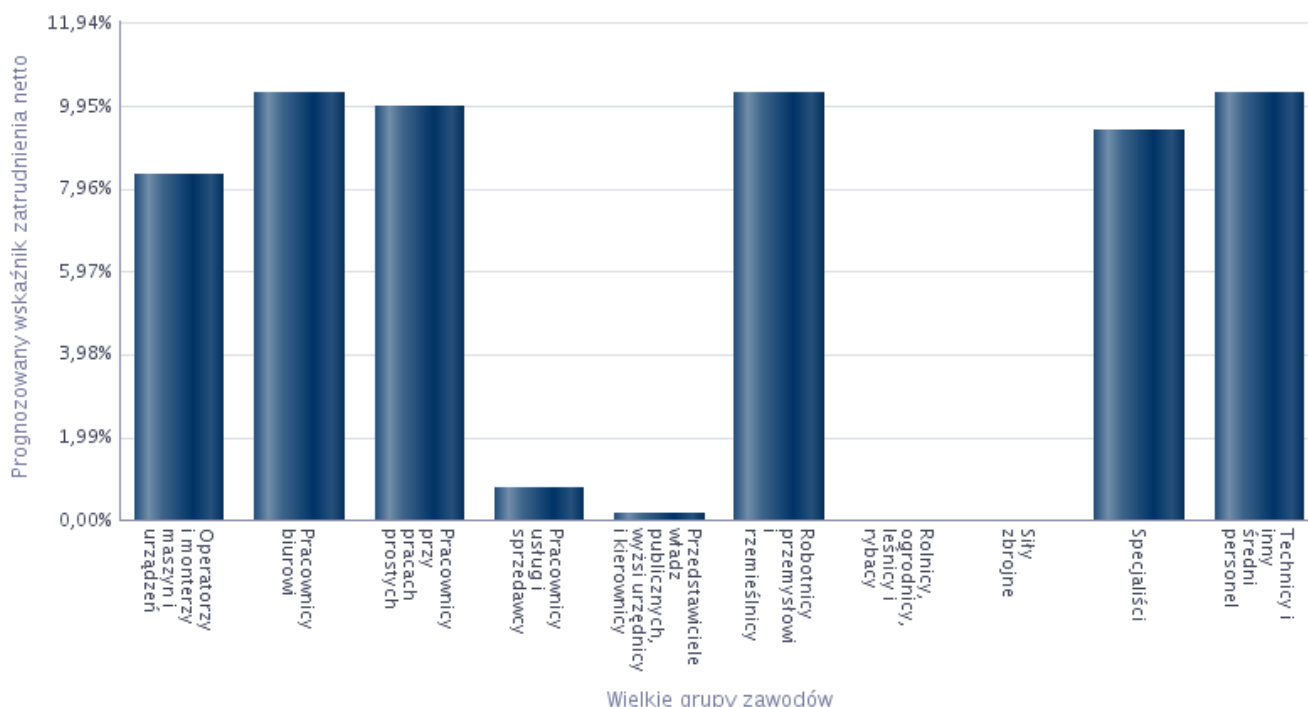
Wykres8 - Odsetek przedsiębiorstw przewidujących zmiany w zatrudnieniu w 2018 roku

Źródło: Dane wygenerowane przez MPIPS -3027_Rysunek_7.2_2017_2.xlsx

Z powyższego wykresu wynika, iż w 2018 rok, w 55.93% spośród badanych podmiotów gospodarki narodowej nie nastąpi zmiana w zatrudnieniu, natomiast w 16,46% badanych podmiotów zatrudnienie zwiększy się o 1-10%. Istotną prognozą jest wskazanie przez 5.94% ankietowanych podmiotów, że poziom zatrudnienia zmniejszy się. Podsumowując można stwierdzić, że na terenie powiatu tureckiego w 2018 roku można spodziewać się wzrostu zatrudnienia, a co za tym idzie należy się spodziewać spadku liczby bezrobotnych pozostających w rejestrze Powiatowego Urzędu Pracy w Turku. Poniżej zamieszczono dane wskazujące na grupy zawodów, w których prognozowany jest wzrost zatrudnienia.

Wykres9 - Prognoza zatrudnienia netto dla wielkich grup zawodów w 2018 roku

Źródło: Dane wygenerowane przez MRPIPS -3027_Rysunek_8.2_2017_2.xlsx

Wskaźnik zatrudnienia netto dla Powiatu Tureckiego wynosi $WZ = 29,32\%$. Prognoza zatrudnienia netto dla wielkich grup zawodów w 2018 roku sygnalizuje najwyższy wskaźnik zatrudnienia netto w okolicach 10,25% w zawodach:

- *pracownicy biurowi*
- *robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy,*
- *technicy i inny średni personel.*

Świadczyć to może o wzroście zapotrzebowania na wykwalifikowanych pracowników dla firm produkcyjnych.

Jak już wskazano powyżej, pracodawcy poszukujący wykwalifikowanych pracowników, oprócz wskazania konkretnego zawodu, oczekują posiadania przez kandydata do pracy wielu dodatkowych cech i umiejętności. Przeprowadzane badanie ankietowe wśród pracodawców również zawierało pytanie dotyczące tej kwestii. Poniżej przedstawiono wyniki z uzyskanego badania.

Tabela 23 - Umiejętności i cechy szczególnie istotne dla pracodawców u potencjalnych pracowników, których firma planuje zatrudnić w 2018 roku

Zawód	Umiejętności i cechy	Wskaźnik struktury odpowiedzi
Bibliotekarz*	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	6,25%
	dodatkowe uprawnienia	0,00%
	doświadczenie zawodowe	0,00%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	6,25%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,00%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	6,25%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	6,25%
	wykonywanie obliczeń	0,00%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	6,25%
	wyuczony zawód	6,25%
	wywieranie wpływu	0,00%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%
znajomość języków obcych	0,00%	
Fizjoterapeuta	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	0,00%
	dodatkowe uprawnienia	0,00%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	0,00%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,00%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	0,00%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	6,25%
	wykonywanie obliczeń	0,00%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	0,00%
	wyuczony zawód	6,25%
	wywieranie wpływu	0,00%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%
znajomość języków obcych	0,00%	
Kierowca samochodu ciężarowego	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	5,27%
	dodatkowe uprawnienia	5,27%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	5,27%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	5,27%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	5,27%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	5,27%
	wykonywanie obliczeń	5,27%

POWIATOWY URZĄD PRACY W TURKU

	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	0,00%
	wyuczony zawód	0,98%
	wywieranie wpływu	0,00%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%
	znajomość języków obcych	6,25%
Kierownik produkcji w przemyśle	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	6,25%
	dodatkowe uprawnienia	0,00%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	6,25%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	6,25%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	6,25%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	6,25%
	wykonywanie obliczeń	6,25%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	6,25%
	wyuczony zawód	6,25%
	wywieranie wpływu	6,25%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	6,25%
	znajomość języków obcych	0,00%
	Księgowy	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim
dodatkowe uprawnienia		6,25%
doświadczenie zawodowe		6,25%
komunikacja ustna / komunikatywność		6,25%
obsługa komputera i wykorzystanie Internetu		6,25%
obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych		0,00%
planowanie i organizacja pracy własnej		6,25%
przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność		6,25%
sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna		0,00%
współpraca w zespole		6,25%
wykonywanie obliczeń		6,25%
wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków		6,25%
wyuczony zawód		6,25%
wywieranie wpływu		0,00%
zarządzanie ludźmi / przywództwo		0,00%
znajomość języków obcych		0,00%
Kucharz*		czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim
	dodatkowe uprawnienia	6,25%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	0,00%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,00%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	6,25%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	6,25%

POWIATOWY URZĄD PRACY W TURKU

	wykonywanie obliczeń	6,25%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	6,25%
	wyuczony zawód	6,25%
	wywieranie wpływu	0,00%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	6,25%
	znajomość języków obcych	0,00%
Mechanik pojazdów samochodowych*	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	6,25%
	dodatkowe uprawnienia	0,00%
	doświadczenie zawodowe	0,00%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	0,00%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	6,25%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	6,25%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	6,25%
	wykonywanie obliczeń	6,25%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	6,25%
	wyuczony zawód	0,00%
	wywieranie wpływu	0,00%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%
	znajomość języków obcych	0,00%
	Operator maszyn do produkcji drutów i prętów	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim
dodatkowe uprawnienia		6,25%
doświadczenie zawodowe		0,00%
komunikacja ustna / komunikatywność		6,25%
obsługa komputera i wykorzystanie Internetu		0,00%
obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych		6,25%
planowanie i organizacja pracy własnej		6,25%
przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność		6,25%
sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna		6,25%
współpraca w zespole		6,25%
wykonywanie obliczeń		6,25%
wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków		6,25%
wyuczony zawód		6,25%
wywieranie wpływu		6,25%
zarządzanie ludźmi / przywództwo		6,25%
znajomość języków obcych	6,25%	
Piekarz*	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	0,00%
	dodatkowe uprawnienia	0,00%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	0,00%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	6,25%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	0,00%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%

POWIATOWY URZĄD PRACY W TURKU

	współpraca w zespole	6,25%
	wykonywanie obliczeń	0,00%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	0,00%
	wyuczony zawód	6,25%
	wywieranie wpływu	0,00%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%
	znajomość języków obcych	0,00%
Pielegniarka	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	6,25%
	dodatkowe uprawnienia	6,25%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	6,25%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,00%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	6,25%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	6,25%
	wykonywanie obliczeń	0,00%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	6,25%
	wyuczony zawód	6,25%
	wywieranie wpływu	0,00%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%
	znajomość języków obcych	0,00%
Pozostali kierowcy samochodów ciężarowych	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	3,54%
	dodatkowe uprawnienia	6,25%
	doświadczenie zawodowe	3,54%
	komunikacja ustna / komunikatywność	2,71%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	0,00%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	3,54%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	0,00%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	3,54%
	wykonywanie obliczeń	6,25%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	0,00%
	wyuczony zawód	2,71%
	wywieranie wpływu	0,00%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%
	znajomość języków obcych	3,54%
Pozostali magazynierzy i pokrewni	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	6,25%
	dodatkowe uprawnienia	6,25%
	doświadczenie zawodowe	0,00%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	6,25%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,00%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	6,25%

POWIATOWY URZĄD PRACY W TURKU

	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	6,25%
	wykonywanie obliczeń	6,25%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	0,00%
	wyuczony zawód	0,00%
	wywieranie wpływu	0,00%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%
	znajomość języków obcych	0,00%
Pozostali robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	0,00%
	dodatkowe uprawnienia	0,00%
	doświadczenie zawodowe	0,00%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	0,00%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	6,25%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	0,00%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	6,25%
	wykonywanie obliczeń	3,54%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	0,00%
	wyuczony zawód	0,00%
	wywieranie wpływu	0,00%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%
znajomość języków obcych	0,00%	
Pracownik do spraw socjalnych	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	6,25%
	dodatkowe uprawnienia	0,00%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	6,25%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,00%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	6,25%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	6,25%
	wykonywanie obliczeń	6,25%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	6,25%
	wyuczony zawód	6,25%
	wywieranie wpływu	0,00%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%
znajomość języków obcych	0,00%	
Robotnik gospodarczy	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	0,00%
	dodatkowe uprawnienia	0,00%
	doświadczenie zawodowe	0,00%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	0,00%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	6,25%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%

POWIATOWY URZĄD PRACY W TURKU

	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	6,25%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	0,00%
	wykonywanie obliczeń	6,25%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	0,00%
	wyuczony zawód	0,00%
	wywieranie wpływu	0,00%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%
	znajomość języków obcych	0,00%
Sprzedawca*	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	0,00%
	dodatkowe uprawnienia	6,25%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	6,25%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	6,25%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,00%
	planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	0,00%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%
	współpraca w zespole	6,25%
	wykonywanie obliczeń	6,25%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	6,25%
	wyuczony zawód	0,00%
	wywieranie wpływu	0,00%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%
	znajomość języków obcych	0,00%
Stolarz*	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	0,00%
	dodatkowe uprawnienia	0,00%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	0,00%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	0,00%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,00%
	planowanie i organizacja pracy własnej	0,00%
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	0,00%
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	0,00%
	współpraca w zespole	0,00%
	wykonywanie obliczeń	0,00%
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	0,00%
	wyuczony zawód	6,25%
	wywieranie wpływu	0,00%
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%
	znajomość języków obcych	0,00%
Szwaczka maszynowa	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	6,25%
	dodatkowe uprawnienia	6,25%
	doświadczenie zawodowe	6,25%
	komunikacja ustna / komunikatywność	0,00%
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	6,25%
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	6,25%

